Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ний 1921 оной ...рин 21-нэй гарана | № 243 (14263) | 1973 оной октябрийн 14, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

Мүнөөдэр—Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр

Агууехэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан
УРЯАНУУД

...уехэ Октябриин социалис революциин 56-дахи ой ...болтогой!

...н дэлхэйн түүхэдэхи шэнэ үе сагай—дэлхэйе ре-...ю ёһоор шэнэдхэхэ, капитализмһаа социализмда ... сагай эхи табиһан Агууехэ Октябрь мандаха бол-...

...гдээ мүнхэ революционно интернациональна һур-...риализмда эсэргүү, социализмын болон коммуниз-...тын түлөө бүхы оронуудай ажалшадай тэмсэлэй ...арксизм-ленинизм мандаха болтогой!

...ммунистнууд! КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри-... бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай ... түрүү зэргэдэ ябагты, олониитын эдэбхитэй эм-...д, хүмүүжүүлэгшэд бологты!

...ветскэ Союзай ажалшад! Партиин XXIV съездын ...рнүүдые бэелүүлхын түлөө, Эхэ оронойнгоо эко-...н, өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые улам бэхи-... түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгты!

...ветскэ Союзай ажалшад! Түсэбтэ табан жэлэй гур-... шиидхэхы жэлые нэрэтэй солотойгоор түгэсхэе! ...табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын ...гэдэ арадай социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэл-...

...ммунизм байгуулжа байгаа агууехэ совет арадта ...о!

...ммунизм байгуулгын гол хүсэн — Соведүүдэй оро-...э габьяата хүдэлмэришэн анги мандаха болтогой! ...ммунизм эдэбхитэйгээр байгуулалсагшад — алдар-...но таряашад мандаха болтогой!

...оммунизм эдэбхитэйгээр байгуулалсагшад — совет ...теллигенци мандаха болтогой!

...үдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай холбоо ...мандаха болтогой! Совет обществын суртал бодо-...ическэ бата нэгэдэл улам бэхижэг лэ!

...ПСС-эй ленинскэ национальна политикын агууехэ ...– СССР-эй арадуудай интернациональна нэгэдэл, ...ёһоной хани барисаан мандаха болтогой!

...үдэлмэришэн ангиин, бүхы совет арадай шалгар-...ард — Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха ...

...радай бодото засагай зургаанууд — ажалшадай ...дай Соведүүд мандаха болтогой! Социалис демо-... хүгжэг, бэхижэг лэ, Соведүүдэй депутадуудай ...улам бадараг, гүрэнөө хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ ажал-... үргэн олоороо хабаадаг лэ!

...вет профсоюзууд! Социалис мүрысөөнэй эмхид-... һайжаруулагты, үрэ нүлөөень бүри ехэ болгогты! ... хүтэлбэрилгын хэрэгтэ ажалшадые олоор элсүү-...

...ммунизмын һургуули — Совет профсоюзууд мандаха ...

...үүд болон басагад! Марксистско-ленинскэ һургаа-...н, техникэ болон соёлой туйлалтануудые оролдо-... шудалагты! КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэ-... бэелүүлхын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд бологты!

...ммунизм байгуулалсажа байгаа залуушуулай тү-... — Ленинскэ комсомол мандаха болтогой!

...оммунис общество эдэбхитэйгээр байгуулалсагшад ...хэнэрнүүд мандаха болтогой!

...вет сэрэгшэд! Сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлэй ... дүнгүүдые туйлагты, совет арадай амгалан ажа-... хёрхоор сахин хамгаалагты!

...ис Эхэ ороной найдамтай хуяг — СССР-эй баа-...та Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

...ветскэ Союзай ажалшад! Эхэ ороной хүсэ шада-... һуури — социалис экономикын саашанхи дэб-... түмэнэй баян дэлгэр байдалай хэлбэришэгүй ...гахын түлөө оролдосотой нэтэрүүгээр тэмсэгты!

...ветскэ Союзай ажалшад! Ажалай үндэр дээдэ бү-...йлэдбэриин ехэ ашаг үрэ туйлагты, алмалта арьба-...о гурим наринаар сахигты, бүри ехэ, эрхим ша-...граша багатай продукци үгэхые оролдогты!

...бан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй түсэбүүд [illegible]

26. Транспортын, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Транспортын болон хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые хүгжөөгты, улам нарижуулан һайжаруулагты! Арадай ажахын хэрэглэмжэ хангалга бүхы аргаар һайжаруулагты, совет хүнүүдэй эрилтэ бүри һайнаар хангагты!

27. Орооһо таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ургуулан абаха, гүрэндөө худалдаха үндэр социалис уялгануудые шэн зоригто ажалаараа амжалтатайгаар хангаһан колхозниигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын механизаторнууд ба мэргэжэлтэдтэ, бэлэдхэлэй болон транспортын эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ, бүхы хүнүүдтэ нэрэ хүндэ, алдар соло!

28. Колхозууд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Газар таряалангай, мал ажалай продукци үйлэдбэрилхэ; гүрэндөө худалдаха түсэбүүд болон социалис уялгануудаа дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэгты!

Малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхын, хабарай тарилгада эрхим һайнаар бэлдэхын, 1974 ондо баян ургаса абахын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты!

29. Колхозниигууд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Газар, техникэ, ажалай ба материальна нөөсэнүүдые эзэн ёһоор ашаглагты! Бүхы тарилгануудай ургаса, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлэгты, продукци бүри ехээр үйлэдбэрилэгты, өөрынь үные хямдаруулагты!

30. Промышленностиин ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Колхозууд болон совхозуудай материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлэгты! Хүдөө ажахын үйлэдбэриие электрижүүлгын, үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулгын, хими хэрэглэлгын, газараа шанаржуулгын эршэ түргэдхэгты!

31. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалтын, коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Совет хүнүүдэй хэрэглэмжые бүри болбосоноор, эрилтэнүүдыень хүсэд дүүрэнээр, һайнаар хангагты!

32. Советскэ Союзай ажалшад! Ажалда коммунис ёһоор хандадаг байхын түлөө тэмсэгты!

Ажалай журам болон эмхидэл улам һайжаруулагты! Ниитын зөөридэ тон гамтай хямгатайгаар хандагты, арьбадхагты!

33. Арадай ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Экономическа эрдэм, ажахы эрхилэлгын ба хүтэлбэрилгын шэнэ онол аргануудые оролдосотойгоор шудалагты! Ажалаа эрдэм ухаанай заабариин ёһоор эмхидхэлгэ, түрүү дүй дүршэл, эрдэм болон техникын шэнэ туйлалтануудые бүри эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

34. Советскэ Союзай ажалшад! Коммунис хүмүүжүүлгын, хүн бүхэнэй ажалай ба ниитын эдэбхи үүсхэл улам бадаргаха хэрэгтэ ажалша коллективүүдэй дүүргэдэг үүргые бүхы аргаар дээшэлүүлэгты!

35. Совет эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, техникүүд, ухаалан зохёогшод, урлан нарижуулагшад! Научно-техническэ дэбжэлтэ бүхы аргаар түргэдхэгты, эрдэм наука үйлэдбэри хоёрой холбоое улам бэхижүүлэгты! Мүнөө сагай эрдэм болон техникын туйлалтануудые арадай ажахыда түргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ оролдолго гаргагты!

36. Литература болон искусствын ажал ябуулагшад, соёлой хүдэлмэрилэгшэд! Совет искусствые партийна, арадай шэнжэ шанарай тугые дээрэ үргэжэ ябагты, уран шадабари мэргэжэлээ улам нарижуулан һайжаруулагты, коммунизм байгуулагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хаба шадабаряа зорюулагты!

37. Дээдэ, дунда һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Һуралсалай шанар бүхы аргаар дээшэлүүлэгты, арадай ажахыда шухала мэргэжэлтэдые бэлдэлгын хэрэг улам һайжаруулагты! Ургажа ябаа үетэниие коммунис ёһо заншалтайгаар, һуралсал болон ажалдаа үнэн шударгыгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлэгты!

38. Элүүрые сахилгын, физкультурын хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлэлгэ улам һайжаруулагты, бэе махабадай болбосоролые совет хүнүүдэй үдэр бүриин ажабайдалда бүри эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

39. Революциин, дайнай ба ажалай ветерануул! Баян дүй дүршэлөө залуушуулда дамжуулагты, совет арадай революционно, дайлалхы ба ажалай гурим заншалнуудай үндэһөөр залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадагты!

40. Пионернууд, һургуулиинхид! Совет Эхэ орондоо үнэн зүрхэнһөө дурлагты, һайнаар һурагты ажалай дадалтай болохые шудалагты! Ленинэй хэрэгэй түлөө, коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болохоор бэеэ бэлдэгты!

41. Хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай марксистско-ленинскэ дайшалхы авангард, империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даалһан байдалай ба социализмын түлөө эгэршэгүй тэмсэлшэдтэ — коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудта аха дүүгэй амар мэндэ!

42. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын бата үндэһэ һуури дээрэ бүхы дэлхэйн коммунистнуудай нэгэдэл болон эмхидэл улам бэхижэг лэ!

43. Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

44. Социалис оронуудай арадуудта аха дүүгэй амар мэндэ! Уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин түүхэтэ туйлалта, империализмда эсэргүү тэмсэлэй шиидхэхы хүсэн, эб найрамдалай, демократиин ба социальна дэбжэлтын түшэг тулгуури — дэлхэйн социалис байгуулалта улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

45. Социалис оронуудай ажалшад! Социалис арадуудай хани нүхэсэлэй холбоо барисаан ба нэгэдэл мандаха болтогой! Социализмын оронуудай аха дүүгэй харилсаа холбоон улам бэхижэг, һалбаран мандаг лэ!

Социалис интернационализмын тугые бүри дээрэ үргэе!

46. Бүхы ажалшадай эрхэ сүлөөе шэн зоригтойгоор аршалан хамгаалагша, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэгшэ капиталис оронуудай хүдэлмэришэн ангида аха дүүгэй амар мэндэ!

47. Колониальна дарлалтын гэнжые таһа сохиһон, оронуудайнгаа бэеэ даанги байдал бэхижүүлхын, социальна дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэгшэ арадуудта халуун амаршалга!

48. Империализмда, расизмда эсэргүүсэн, сүлөөтэ, национальна бэеэ даалһан байдалтай болохын түлөө тэмсэгшэ колониальна, дулдыданги оронуудай арадуудта халуун амаршалга!

49. Дэлхэйн социалис байгуулалтын, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин, арадуудые национальна, социальна талаарнь сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэлшэдэй—революционно хүсэнүүдэй түгэлдэр холбоо барисаан улам бэхижэг лэ!

50. Түрмэнүүд ба фашис шоронгууд соо тамалагдан зобожо байһан арадуудай сүлөөтэ байдалай түлөө, социализмын түлөө эрэлхэг тэмсэлшэдтэ аха дүүгэй амар мэндэ!

Капиталай хаалтада байгшадта — эрхэ сүлөө!

51. Империалис ээрхэг түримхэй хүсэнүүдые даража, түүхэтэ илалта туйлаһан баатар габьяата вьетнам арадта аха дүүгэй амар мэндэ!

Совет-вьетнам хани барисаан мандаха болтогой!

Индохитадай бүхы арадуудта эб найрамдал, эрхэ сүлөө, бэеэ дааһан байдал!

52. Хархис-фашис этэгээдүүдэй мүрдэлгэ хюдалгада эсэргүүсэн, эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа Чилиин хүдэлмэришэн ангида, ажалшадта, бүхы демокрадуудта аха дүүгэй амар мэндэ!

Дэлхэйн арадууд! Чилиин патриодуудтай бүри бэхеэр һаналаа нэгэдэн дэмжэгты!

53. Дэлхэйн арадууд! Араб гүрэнүүдтэ эсэргүү Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулга болюулха, Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлэй эзэмдэһэн бүхы араб нютагуудые сүлөөлхэ, Дүтын Зүүн зүгэй бүхы гүрэнүүд болон арадуудта найдамтай эб найрамдал тогтоохо эрилтэ табигты! Үнэн зүб хэрэгэй түлөө тэмсэжэ байгаа араб арадуудтай һаналаа нэгэдэлгэ улам үргэдэг, бэхижэг лэ!

54. Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлһээ газар нютагуудаа сүлөөлхын түлөө үнэн зүб тэмсэл ябуулжа байгаа араб оронуудай арадуудта халуун амаршалга!

Совет, араб арадуудай хоорондын хани барисаан, харилсаа холбоон улам бэхижэг, хүгжэг лэ!

55. Европын оронуудай арадууд! Европо түбиие бата бэхи эб найрамдалай, аюулгүй байдалай ба гүрэнүүдэй хоорондын үрэ түгэс харилсаа холбооной район болохын түлөө тэмсэгты! Уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулха дурагүйшүүлэй — хархис этэгээдүүдэй ба реваншизмын хорото һашануудые элишэлэгты!

56. Азиин оронуудай арадууд! Гүрэнүүдэй хоорондын эб найрамдал, хани холбоо, хүршэ ёһоной харилсаа батадхахын түлөө, Азида аюулгүй байдал хамтааран сахихын түлөө тэмсэгты!

57. Дэлхэйн арадууд! Уласхоорондын байдалай дахинаа шахардуу болохогүйн түлөө тэмсэгты, амгалан ёһоор зэргэ оршолгын гол гуримуудые социальна ондо ондоо байгуулалгатай гүрэнүүдэй хоорондын харилсаанай нормо болгохые оролдогты!

58. Дэлхэйн арадууд! Хүсэ хэрэглэхэгүй гэһэн хараа бодолые уласхоорондын харилсаанай хуули болгохын түлөө, ядерна зэбсэгэй хэтын хэтэдэ хоригдохын түлөө шармайн тэмсэгты! Зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрээ, бүрин хуряахын түлөө, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгын түлөө тэмсэгты!

59. Арадуудай эб найрамдалай, хани барисаанай, империализмда, хархис этэгээдүүдтэ, дайнда эсэргүүсэн тэмсэгшэ бүхы хүсэнүүдые эмхидхэн жагсаалгын политика — Советскэ Союзай ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой!

КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлһон амгалан байдалай программын хараа бодолнууд илан мандаг лэ!

60. Совет Социалис Республикануудай Союз — манай агууехэ Эхэ орон улам бэхижэг, һалбаран мандаг лэ!

61. Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин хүтэлбэреэр — коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет

ХҮДӨӨ АЖАХЫМНАЙ ХУРДАНААР ХҮГЖЭГ ЛЭ

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ амжалтануудай туйлагдажа байһан, бүхы хүн зоной ажалай болон политическэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлжэ байһан үе сагта хүдөөгэй-мнай ажалшад өөһэдынгөө заншалта һайндэрые угтаба.

Табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлдэ манай республикын хүдөөгэй ажалшадта бара бэшэ бэрхэшээл тохёолдоо. Имэ ехэ борос хуратай жэлдэ адууһа малһаа, газар таряалангһаа абтадаг эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр үйлэдбэрилхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлһэн ушар хадаа хүдөөгэй ажалшадые эмхидхэн элсүүлхэ, шэнэ амжалтада зоригжуулха талаар айхабтар ехэ үүргэ дүүргээ.

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсон, хэдэн мянган түрүүшүүл шалгаржа, ажал хүдэлмэриеэ арбан хургандаал мэдэхэ, мэргэжэл шадабари ехэтэй, ажалай ёһотойл баатарнууд байһанаа харуулаа. Тэдэнэй шэн габьяата ажал үндэрөөр сэгнэгдэжэ, правительствын орден, медальнуудаар тэмдэглэгдээ.

Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын хүшэр хүндэ үедэ ажалай ёһотойл баатаршалга, шэн зоригто ажалай үльгэр жэшээ харуулан, үнеэдһээ һү ехээр һааһан, хонидһоо хурьга олоор абаһан, малай шэгнүүр ехээр нэмээһэн, поршоонхо болон үндэгэ олоор абаһан түрүү шубуушад, гахайшад, хонишод, һаалишад малшадые тоолохо болоо һаа захагүй. Тэдэнэй эсэшэ сусашагүй ажалай, үнэн зүрхэнэй оролдолгын ашаар нэгэдэхи кварталай дүнгөөр республикамнай Зүүн Сибириин область, хизаарнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг абааһэн. Улаан-Үдын аймагай колхоз, совхозууд үбэлжэлгын 9 һарын туршада мяха, һү, үндэгэ ехээр абажа, бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгөөр КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Адууһа малһаа ашаг шэмэ ехээр абаһанайнгаа түлөө Зэдын аймагай «Мир», Бэшүүрэй аймагай «Победа», Түнхэнэй аймагай «Сибиряк», Улаан Үдын аймагай «Маяк», Прибайкалиин аймагай «Заветы Ильича» колхозууд, Кабанскын, Хяагтын совхозууд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудта хүртэнхэй.

Мүрысөөндэ илажа гараһан 200 гаран фермэ, бригаданууд СССР-эй, РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствэнүүдэй, РСФСР-эй Совхозуудай министерствын, ВЦСПС-эй хүндэлэлэй грамотануудта, мүн КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй грамотануудта хүртэһэн байна. Республика дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Хурамхаанай, Хэжэнгын, Яруунын, Улаан-Үдын болон бусад аймагуудай колхоз, совхозууд онсо шалгараа. Жэлэй үнгэрһэн 9 һарын дүнгөөр Яруунын аймагай ажахынууд гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 17 процентээр, һү—18 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, социалис мүрысөөндэ илажа гараа.

Халуун зүрхэнэйнгөө эрмэлзэл, хүсэл зоригоо, мэргэжэл шадабаряа гамнангүй хүдэлһэн ажалай түрүүшүүлые тоолохо болоо һаа, захадань гарашагүй. Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ахалагша хонишон, Д. Я. Свистунов энэ жэлдэ бүхы бригадаараа зуун эхэ хониин бүриһөө 154 хурьга түлжүүлээ, хониин бүриһөө 4,4 килограмм нооһо хайшалаа.

Сэлэнгын совхозой суута һаалишан, Социалис Ажалай Герой Н. Л. Тадвашкина, үнгэрһэн 9 һарын туршада үнеэн бүриһөө 4827 килограмм һү һааһан байна.

«Байкал» ажахын һаалишан Л. Н. Седых, Прибайкалиин аймагай «Заветы Ильича» колхозой һаалишан Н. М. Токмакова, Захаамнай аймагай «Победа» колхозой малшан Д. Д. Гармаев, Кабанскын аймагай түрүү гахайшан М. В. Телешова, Сэлэнгын совхозой һү һаалиин фермые даагша Д. Д. Данзанова болон бусадай нэрэ соло республика доторнай үнинэй мэдээжэ болонхой. Тэдэнэр булта правительствын үндэр шагналда хүртэнхэй.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

БАЯРАЙ СУГЛААН

Хүдөө нютагуудай хүдэлмэрилэгшэд заншалта намарайнгаа һайндэрые баяртай хүхюунээр, амжалтануудаа арьбадхаха хүсэлэнтэйгөөр угтаа.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан октябриин 12-то ССР Сюзай Ехэ театр соо болобо.

Суглаанай президиумдэ нүхэд Ф. Д. Кулаков, Д. С. Полянский, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Г. Ф. Сизов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. К. Байбаков, З. Н. Нуриев болон бусад һууба. Таряа хуряалгын түрүүшүүл, малшадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ илагшад, хүдөөгэй үүсхэлшэд, ажахынуудай суута хүтэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд эндэ мүн лэ бии.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Хүдөө ажахын министр Д. С. Полянский элидхэл хээ.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые баярай суглаанда хабаадагшад баталан абаба.

ҮНДЭР ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАА

Нарин сэмбын фабрикын «Текстильщик» ордоной зал соо энэ үдэр Улаан-Үдын аймагай эрхимэй эрхим хүнүүд—түрүү һаалишад, малшад, хонишод, гахайшад, шубуушад, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд суглараа. Олонхи хүнүүдэй энгэр дээгүүр орден, медальнууд яларна.

Эдэл хүнүүдэй шэн зоригтойгоор, габшагай шангаар хүдэлһэнэй ашаар Улаан-Үдын аймагай ажахынууд 1972 оной IV кварталда, 1973 оной түрүүшын хахадта мал ажалай продуктнуудые ехээр абахын, гүрэндэ элбэгээр худалдахын түлөө дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илажа, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Улаан туг, мүнгэн шанда хүртөө ха юм.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Б. Пивоваров тобшохон үгэ хэлэжэ, үндэр шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, аймагай хүдөөгэй ажалшадые халуунаар амаршалаад, сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай Улаан тугые аймагай түлөөлэгшэдтэ барюулаа. Удаань нүхэр Пивоваров СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншажа, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ онсо шалгарһан аймагай 53 түрүүшүүлдэ манай ороной орден, медальнуудые барюулба. Ивалгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын эрхим тугалшан Ц. Б. Базарова, һуралсалай «Байгал» ажахын суута һаалишан Л. Н. Седых гэгшэдтэ гүрэн түрын дээдэ шагнал — Ленинэй орден барюулагдаа. Нүхэр Седых гэгшын үбсүүн дээрэ хоёрдохи Ленинэй орден яларaa. Тэрэшэлэн, «Восход» колхозой шубуушан Е. Г. Калашникова, Ивалгын ОПХ-гай залуу һаалишан Д. Г. Очирова, «Улаан Оронго» колхозой һаалишан А. И. Суслова, «Коммунизм» колхозой һаалишан М. Д. Пурбуева болон бусад 17 хүн Ажалай Улаан Тугай ордендо, мүн 15 хүн «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордендо хүртэһэн байна. Тиихэдэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлаһан «Маяк» колхоз СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй ЦК-гай Улаан тугта хүртөө. КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Облпрофсоведэй хүндэлэлэй грамотанууд, мүн партиин райкомой, аймгүйсэдкомой грамотанууд, мүнгэн шантууд социалис мүрысөөндэ түрүүлһэн хэдэн олон коллективүүдтэ, 300 гаран эрхим малшад, һаалишад, хонишодто барюулагдаа.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь К. К. Шомоев эгээн түрүүлэн сугларагшадай үмэнэһөө түрэл парти, правительстводаа гүнзэгы баяр баясхалан хүргөөд, аймагай хүдөө ажалшадай хэжэ байһан хүдэлмэри, туйлаһан зарим тэды үрэ дүнгүүд, саашанхи ехэ зорилгонууд тухайнь тогтожо хэлэв.

Шагнагшадай зүгһөө һуралсалай «Байгал» ажахын һаалишан Л. Н. Седых, Ивалгын ОПХ-гай ахалагша хонишон Б. Б. Галсанов, «Маяк» колхозой һаалиин фермые даагша В. Н. Михалев, «Искра» колхозой түрүүлэгшэ Л. И. Трифонов гэгшэд үгэ хэлэжэ, үндэр шагналда урмашан, саашадаа үшөө һайнаар хүдэлхэ, бүри ехэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Ажалай түрүүшүүлэй баярай суглаанда хабаадагшад 1973—1974 онуудай үбэлжэлгын үедэ табан жэлэй шиидхэхы, дүрбэдэхи жэлдэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр абаха, гүрэндөө элбэгээр худалдаха гэжэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, мүрысөө улам хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ аймагайнгаа бүхы ажалшадта хандаба.

М. НАМЖИЛОВ

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ:
1. Правительствын шанда хүртэһэн бүлэг түрүүшүүл.
2. Туг барюулалгын үедэ.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Гурбадахи, шиидхэхы жэлы[й]

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИИЕ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

ШИИДХЭХЫ ЖЭЛЭЙ ЭРШЭТЭ АЖАЛ

ЖЭЛ БҮХЭНДЭ һайндэрлэдэг хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэр хүрэжэ ерэбэ. Эгээл энэ үдэр үнгэрһэн юһэн һара соо хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгые сэгсэлдог, саашадаа бэелүүлхэ зорилгоёо тодорхойлдог гуримтайбди.

1973 он — юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэл бусадһаа онсо илгаатай байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Гурбадахи жэлые партимнай шиидхэхы удха шанартай жэл гээшэ гэжэ соносхоо һэмнай. Энэл барагдаха тээшээ дүтэлһэн гурбадахи жэлдэ бэелүүлхээр хараалагдаһан түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхэ, үлэһэн хоёр жэл соо бүри һайнаар хүдэлхэ үндэһэн һуури байгуулха гол зорилготойгоор манай аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ажаллажа байна.

Энэ 1973 оной үшөө нэгэ онсо илгаань юуб гэхэдэ, сагай уларилай талаар болоходо, үнгэржэ ябаа жэлнай нилээд хүндэ байшоо. Гаһдаадшье абаха, хура бороо һуужа орохо, гол горход үерлэжэ, һабаһаа халиха гэхэшэлэн ехэ тогтуурингүй уларилтай жэл болоо.

Хэдышье бэрхэшээлтэ сагай ушаржа байгаа хадань, совхозуудаймнай ажалшад энэ шиидхэхы удха шанартай жэлдэ ехэл шанга, нэтэрүү хүдэлжэ, хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн амжалта туйлажа, зориһон хэрэгтээ, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ гэжэ байна. Энээндэ малшадай, тарялан дээрэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөн айхабтар ехэ нүлөө үзүүлээ гээшэ.

Шиидхэхы жэлэй юһэн һара барагдаба. Энэ гурбан кварталай туршада мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэб бэелүүлэгдээ. Жэшээнь, мяха тушаалга (нэмэлтэ даабаритайгаар) 104 процент болоо. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, ургалтань 12 процент. Анаагай совхозой малшад илангаяа һайн амжалтатай. Тэдэнэр түсэбөө 119 процент дүүргэһэн байна.

Гүрэндэ һү худалдаха юһэн һарын түсэб аймагнай бүхы дээрээ 105 процент дүүргэһэн. Эндэ Хүрбын, «Георгиевский» совхозуудай малшадай оруулһан хубитань бусадайхиһаа бүри ехэ.

Нооһо гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэб мүн лэ дүүргэгдээ.

Энэ жэлэй туршада тугал, бяруунуудые түргэн түлжүүлхэ, шахан мяха жуулха хэрэгтэ анхарал онсо хандуулагдаа юм. Гурба мянга гаран толгой мал хабар, зунай һарануудта һайн харууһанда табигданхай байжа, гүрэнтээ тоосохо хэрэгтэмнай ехэ туһа болоо. Гадна малай байрануудые шэнээр бодхоохо, шэнэлэн заһаха, мал ажалдахи хүндэ хүшэр ажал оньһоложоруулха хүдэлмэри нилээд үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдаа гээшэ. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Тайлсын совхоздо 400 үнеэдэй багтаамжатай хамаг ажал оньһон аргаар бүтээхэ түхеэрэлгэнүүдтэй томо байра баригдаад байна. Мүнөө доторхи хэрэгсэлнүүдыень хабсаржа эхилхэнь. Мүн 200 үхэр нэгэ доро шахаха аргатай байра, 1200 хониной үбэлжэхэ хоёр хашаа баригдаа.

Аймагай малшадай ажал үндэрөөр сэгнэгдээ. Малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй хабаадалсажа, һайн амжалта туйлаһан 25 түрүүшүүлнай гүрэн түрын дээдэ шагналда — орден, медальнуудта хүртэһэн байна. Үдын совхозой һү һаалиин фермын бригадир Н. Д. Аюшеев, Анаагай совхозой ахалагша хонишон Г. Д. Доржиева гэгшэд Октябриин Революциин орденоор шагнагдаа. Тиихэдэ долоон малшад Ажалай Улаан Тугай ордендо, найман хүн «Хүндэлэлэй тэмдэг» ордендо хүртэхэ ехэ зол хубитай байба.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэрэй болохоёо байхын урдахануур соносхогдоһон үшөө нэгэ һонин тушаа хэлэхэ хэрэгтэй. 1973 оной юһэн һарын турша соо мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ тушааха даабари амжалтатайгаар үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй тогтоолой үндэһөөр социалис мүрысөөндэ гурбадахи һуури эзэлһэндэ тоологдоод, гурбадахи мүнгэн шанда манай аймаг хүртэһэн байна.

Дээрэ дурдагдаһан хоёр баримта түрэл республикынгаа байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе һайндэрлэһэн табан жэлэй шиидхэхы удхатай гурбадахи жэлдэ совхозуудай малшадай ямар зэргээр хүдэлжэ байһые гэршэлнэ.

Тарялан дээрэ ажалладаг механизаторнуудай оролдосотой, габшагай хүдэлмэри эндэ дурдангүй гаража яашье болохогүй. Хабарай тарилга саг соогоо, шанар һайнтайгаар хэгдээ һэн. Зүгөөр эртүүр гандангги байгаад, һүүлээрнь ходо бороотой боложо, тарянай гараса, ургаса, эдеэлсэ ехэ удаараа һэн. Тиигэжэ хюрууда сохюулжа ѳоломоор һанаа зобооноги ушар тохёолдоо. Харин ута, дулаан, намар ерэжэ, таряашадые ехэ баярлуулаа гээшэ. Ургаса урда жэлнүүдэйхиһээ һураггүй һайн. Таряа хуряалгын үедэ Анаагай совхозой механизаторнууд эмхитэй, габшагай ажалаараа онсо шалгараа. Тэдэнэр таба мянга шахуу гектар оройһото ургамалнуудые түргэн зуура, шанар һайнтайгаар хуряажа абахабди гэжэ социалис уялга абаа һэн. Тэрэ хэлэһэн үгэдөө тэдэнэр хүрөө. Аймаг соогоо эхи түрүүлэн октябриин 4-дэ бүхы таряагаа хадажа, сохижо дүүргээ. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 11—12 центнер, зарим участогуудһаа 17—20 центнер хүрэтэр шэниисэ, ешмээн, обёос абтаа. Удаань Анаагай совхозой комбайнернууд Үдын, Хориин совхозуудта ошожо, нүхэр ёһоной туһаламжа үзүүлэн, хуряалгынь хүдэлмэри түргэдхэлсөө. Эгээ мүнөө аймаг бүхы дээрээ таряа хадалга, сохилгоёо гол түлэб дууһаад байна. Иимэ ушар урдань үзэгдөөгүй юм, һайн лэ жэл орожо байна гээшэ ха гэжэ хүн бүхэн сэдьхэл дүүрэн хөөрэхэ байха. Һайн жэлшье болоо юм бээ. Зүгөөр эдэ бүхы хүдэлмэриин урагшатай ябалга, имагтал комбайнернуудай, трактористнуудай, шофернуудай, тоог дээрэ хүдэлэгшэдэй габшагай, оролдосо ехэтэй ажалай үрэ дүн гэжэ хэлэхэ уялгатайбди.

Шиидхэхы жэл барагдаха тээшээ болошобо. Хэхэ юумэн үшөө хэмгүй ехэ. Энэ жэлые амжалтатайгаар дүүргэн үдэшэхэ, ерэхэ жэлдэ бүри һайн хүдэлхэ зорилгонууд октябриин 13-да Хоридо боложо үнгэрһэн аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ тодорхойлогдоо.

Амжалтаяа бүри арьбадхаха, дутуу дундануудаа эрид шууд усадхаха, доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэхэ хэрэгтэ аймагай партийна организациин, коммунистнуудай, бүхы ажалшадай хүсэ, оюун бодол, арга шадабариие гүйсэд элсүүлхэ байһамнай дамжаггүй.

П. ПАВЛОВ,
КПСС-эй Хориин, райкомой нэгэдэхи секретарь.

ҮНДЭР ШАГНАЛДА ХҮРТЭГШЭД

Ленинэй орденоор шагнагдаһан Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой һүнэй фермые даагша Д. Д. Данзанова.

Ленинэй орденоор шагнагдаһан Улаан-Үдын аймагай «Байкал» гэжэ һуралсалай ажахын һаалишан Л. Н. Седых.

Ленинэй орденоор шагнагдаһан, Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой хонишон Ц. Б. Цыденова.

Үдын совхозой (...ри) түрүү механизаторнуудай нэгэн ...мир Хусаевич ...житов (зураг ...) ажахынгаа эгээл ... рюусалгатай ... рндэ түхэрэзн ... ажалладаг. 1973 ... таряа хуряалгын ... рысөөндэ нүхэр ...житов түрүү ... гэдэ ябалсаа.

Ц. ЦЫРЕНЖАП...

АЖАЛАЙ БААТАРНУУДТА ҮГЭ ҮГТЭН[Э]

Н. ТАДВАШКИНА,
Сэлэнгын совхозой һаалишан, Социалис Ажалай Герой

Хүнүүд үглөөгүүр магазинда ерэжэ, һү, тоһо, зөөхэй, тарag, айраг, творог худалдан абажа байхадаа, бидэ һаалишадай ажал тухай бодожо үзэдэг, һанаандаа оруулдаг ха гү гээд шэбшэдэгби.

Арад зоной эдеэ хоолой шухала зүйл — сагаан эдеэ элбэгээр абахын тула бидэ һаалишад хүйтэн жабар, саһа, бороошье байг хамаагүй, үүр сүүрээр бодожо, үхэр малаа эдеэлүүлнэ, һаанабди. Үдэшэ орой болотор баһал фермэ дээрээ сүлөө тухагүй хүдэлнэбди. Юрэдөөл һүн гээшэ тиимэшье амарханаар абтадаггүй.

Тиимэһээ энэ үдэр—хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэрые угтажа байхадаа, өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал тухай тобшохоноор хэлэхэ хүсэлтэйб. Би энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 5.000 килограмм һү һаахаб гэжэ социалис уялга абаа һэм. Мүнөө жэлэй үнгэрһэн 9 һарын туршада даажа байһан үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 4.827 килограмм, тэрэ тоодо сентябрь һарада 476 килограмм һү һаагааб.

Тиигэжэ жэлэй эсэс болотор үнеэн бүриһөө үшөө 1.400 килограммһаа бага бэшэ һү һаажа, абаһан социалис уялгаяа 1.200 килограммаар үлүүлхэ аабзаб гээд һананаб. Жэлэй эхинһээ хойшо бүхыдөө һааһан һүмни 100 мянган килограммда дүтэлөө гэхэ гү, али гансахан өөрынгөө улаан гараар дүрбэ-табан автоцистернээр шэрэжэ абаашахаар һү һаагаа гээшэб.

Үүлтэртэ малай манай Вершинскэ фермэ аймаг доторoo социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Минии нүхэд түрүү һаалишад Р. Цыбикова, Х. Галданова, М. Нимаева гэгшэд үнеэн бүриһөө 3.000 килограммһаа дээшэ һү һаанхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ үнеэдээ уянда байлгажа, тусхай рационоор эдеэлүүлэн, һү һааляа үшөөл дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэбди.

П. СЛЕПНЕВ,
Бэшүүрэй совхозой тракторно бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой.

Мүнөө һүүлшын гектарнуудай ургасын хуряагдажа, алтан шара таряанай амбаар, склад соогуур дүүрэжэ, тоогууд дээрэ хада гүбээ шэнги обоо хубөө буугаад байхада, комбайнернууд, механизаторнуудай сэдьхэл зүрхэеэ ехээр хананги байна. Тэдэнэр хэды эсэтэрээ, олохон һүни ёһоор унтангүй хүдэлөөшье һаа, тэрэнээ шаналнагүй.

Ороохо таряа хуряалга гээшэмнай хүдөө ажалдахи эгээл халуун, харюусалга ехэтэй хүдэлмэриин нэгэн. Эндэ час минута бүхэн үнэтэй. Хара хүлһээ гамнангүйгөөр хүдэлхэ ёһотой болодог. Юуб гэхэдэ, ороохо таряае гээлтэ хороолтогүйгөөр хуряажа абаал һаа, мяхан, һүн, нооһон, үндэгэн элбэгээр абтаха, ажахы бүхэнэй экономико түргэн хүгжэхэ байна. Тиимэһээ энээниие алтан таряан гэнэбди.

Манай бригадын механизаторнууд урдынхи мэтэ энэ жэлдэшье таряа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө габшагай шангаар хүдэлөө. Сагай уларилай бэрхэтэй байгаашье һаань, богони болзор соо 1.600 гаран гектар шэниисэ, хэдэн зуун гектар обёос хуряажа дүүргэөд, тоог дээрээ 20 шахуу мянган центнер таряа оруулаабди. Мүнөө шэнэ ургасын ороохо сэбэрлэхэ, хатааха, ерэхэ жэлэй үрэһэ амбаарта хаахa хүдэлмэри үдэр, һүнигүй ябуулагдана.

Комбайнёрнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ үнинэй механизатор, ямаршье техникые «арбан хургандаал» адли мэдэхэ болоһон Савелий Федотов эрхимлэжэ гараба. Тэрэ «Сибиряк» комбайнаар 570 гектар таряа хадаад, хуряагаад, 7.500 центнер ороохо сохёо. Тиигэжэ совхоз дотороо таряа хуряалгын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, үнэтэ бэлэг шан абахань.

Иигээд таряагаа хуряажа дүүргээд, һанаагаа амархагүй, ерэхэ жэлэйнгээ ургаса тушаа эртэнһээ бодомжолхо, тарялан дээрээ наг шэбхэ зөөхэ, машина техникэеэ заһабарилжа эхилхэ — баһал харюусалгатай хүдэлмэри бидэниие хүлеэнэ.

Г. РАБДАЕВ
Зэдын аймагай Борьёогой с... ахалагша хонишон, Со... Ажалай Герой

Энэ юһэдэхи табан жэлэй ... хи жэл минии ажабайдалд... дашагүй ехэ баяр асарһан ... ба.

Арба гаран жэлдэ үнэн ... оролдожо хэһэн ажалыемни ... дэрөөр сэгнэжэ, Социалис ... Геройн нэрэ зэргэ олгоһон ... рэл парти, правительстводоо ... гүй ехэ баясхалан хүргэнэб ... сүлөөтэ һайхан Совет орон... хүнэй хэһэн ажал иимэ ... таал хайрада хүртэнэ.

Иимэ ехэ этигэл найдабар... шагналыень бодото ажал... рюулха, улаан зүрхэнэйнгөө ... жо байһан сагтал арад зо... Эхэ оронойнгоо аша туһа... хүсэ шадалаа гамнангүй ...

Совет хүн ехэ юумэ ... энээнһээ үшөө дээшэ үрэ ... лаха аргагүй гэжэ хэзээдэ... лэдэггүй. Бидэ энэ жэлдэ ... хонин бүриһөө 136 хурьга ... түлжүүлээ, хонин бүриһөө ... грамм нооһо хайшалаабди. ... даа энээнһээ үшөөл олон хур... хын түлөө тэмсэхэбди. Мүн... түрэхэ зүһагуудые даажа ... Тэдэнэйнгээ зуун толгой ... 115 хурьга заабол абаха зор... бди.

Эдэ үдэрнүүдтэ хонидоо ... жэ, гүйсэд таргалуулха, үб... дөө һайнаар бэлдэхэ гэжэ ... далаараа эрмэлзэнэб.

Тиигэбэшье гансахан өөр... үрэ дүн түйлаад, түрүү зэр... раад ябахадаал һанаагаа ... болохогүй. Хажуудаа хүдэл... һан хүршэ хонишодтоо туһа... хын сагта хоёр-гурбан хүни... рүүшүүлэй зэргэдэ гаргаа, ... дүй дүршэлдэ һургаа һаа, ол... һатай юумэ хээб гэжэ бодо...

Өөрынгөө даадан хонидые ... һалжа, хэды сүлөө тухагүй ... шье, арга хургыень оложо, ... гоо эхэ хонидые харадаг хо... эрхэ бэшэ ошожо, ажал ... резрнь һонирходогби. Яд... юумэндэнь али болохоор ... гэжэ оролдодогбди. Тиигэдэ... хозой арадай хиналтын гол... гэшүүн байһан хадаа, ... үрэжүүлхын, үбэлжэлгэдэ ... түл абалгын эхилхын урда ... хонишодой бригаднуудта ... шалгалсадагби.

Энээгээр юу хэлэхээ һана... хэдэ, бүхы түрүү хонишод ... ябаһан нүхэртөө али боло... һалха, түрүүшүүл-зуутанай ... улам олон болгохын түлөө ... тэмсэхэ ёһотойбди гэхэ бай...

ХҮДӨӨ АЖАХЫМНАЙ ХУРДАНААР ХҮГЖЭГ ЛЭ

(Үргэлжэлэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ ажалай шэн габьяа харуулһанайнь түлөө республикымнай мал ажалай 559 түрүүшүүлдэ СССР-эй орден, медальнууд барюулагдахань, Борьёогой совхозой ахалагша хонишон Г. Л. Рабдаев Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Өөһэдынгөө заншалта һайндэрые тэмдэглэжэ байхадаа, республикымнай хүдөөгэй ажалшад ажалыень иимэ үндэрөөр сэгнэһэндэнь түрэл партиингаа ЦК-да, Совет правительстводаа гүн гүнзэгы баяр баясхалан хүргэжэ, юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлые амжалтатайгаар дүүргэхын, ерэхэ 1974 ондо үшөө ехэ үрэ дүн туйлахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлхэ байһанаа мэдүүлнэ.

Байгша ондо ороохо таряанай, үбһэ ногооной, хартаабха, овощой һайн ургаса ургуулхын түлөө колхоз, совхозуудаймнай механизаторнууд, таряашад, луговодууд баһал ехэхэн хүсэл оролдолго гаргаа. Мүнөө тарялангай бүхы ургасые гээлтэгүйгөөр хуряажа абахын түлөө механизаторнууд, таряашад хамаг хүсэеэ элсүүлэн хүдэлнэ. Энэ жэлдэ нилээд ехэ сабшалан, тарялангай ургаса үертэ абтажа, мүндэртэ сохюулжа, түрүүшын хюрууда хүлдэжэ хосороошье һаань, республикын олохон ажахынууд үбһэ ногооной, ороохо таряанай болон бусад ургамалнуудай муу бэшэ ургаса абаа. Тиигэжэ нёдондонойхидо орходоо нилээд ехэ будуун болон шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдээ, шанаршье һайнтайгаар абтаа. Энэ жэлдэ таряаншье нёдондонойхиһоо ехэ абтахаар хараалагдана.

Энээнэй ашаар колхоз, совхозуудай адууһа малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, хартаабха, овощ муу бэшээр ургуулһанай ашаар эдэ продуктнуудаар арад зоной хэрэгдэмжые гүйсэд хангаха аргатай болонхой.

Байгша ондо таряанай хожомдожо эдеэшэһэн, хура бороогой ходо ороһон дээрэһээ ургаса хуряалга зарим тэды гэдэргэ татагдаа. Энээнһээ болоожо, комбайнернууд, трактористнар, автомашинын жолоошод болон бусад хүдэлмэрилэгшэдэй ажалда бага бэшэ бэрхэшээл тохёолдоо. Тэдэнэр үдэр һүниие илгангүй, бүхы мэргэжэл шадабарияа гарган хүдэлөө гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэнэйнь ашаар лэ нилээд ехэ хүдэлмэри хаһа сагтаа бүтээгдээ бшуу.

Тусхайлан хэлэбэл, Баргажанай аймагай Хилганын колхозой Р. У. Галданов, Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхозой И. С. Иванов, Зэдын аймагай «Мир» колхозой С. Ж. Жалтуев, Баргажанай совхозой А. И. Колмаков, Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой Ф. И. Аносов, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой Г. С. Мальцев болон бусад олон комбайнернууд, трактористнар бүтээсэ ехэтэй ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлжэ байна. Мүнөө жэлдэ ажахынууд ургасаяа гансашье түргэнөөр хуряажа абахын түлөө оролдоно бэшэ, мүн ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса абахын тула һаналаа табижа, тарялан дээрэхи һолоомо түргэн суглуулха, намарай паар хахалха, хүрэнгын үрэһэ хаһа сагтань хааха хүдэлмэриие эршэтэйгээр ябуулна. Ороохо таряанай ургасые түргэнөөр хуряажа абаха хэрэгтэ городууд болон хүдэлмэришэдэй тосхонуудай түлөөлэгшэд, һурагшад, студентнэр хүдөөгэй ажалшадта сэгнэшэгүй ехэ туһаламжа хүргөө.

Мүнөөдэр ургаса хуряалгада хабаадаһан бүхы Улаан-Үдэ городой болон бусад һуурин тосхонуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад, һургуулиин үхибүүд, студентнэр болон транспортна предприятинуудай жолоошодто КПСС-эй обкомой, республикын правительствын үмэнэһөө хүдөөгэй бүхы ажалшадта гүнзэгы баясхалан хүргэнэб.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхоз совхозуудай тарялан дээрэ оньһон машинануудай хүпхинөөн замхажа байна. Тиигэбэшье механизаторнуудай хэхэ хүдэлмэри үшөөл ехэ. Тарялангай бүхы һолоомые эзэн ёһоор суглуулжа, һүрилжэ абаха, зелёнко болон корнеплодуудые түргэн хуряажа, фермэнүүдтэ зөөхэ, газарай хүрэтэр шадаал һаа, ехээр намарай паар хахалха, бүхы оньһон техникые нарийнаар хадагалаанда табиха хэрэгтэй. Олонхи ажахынуудта шэнэ ургасын нилээд ехэ таряан тоогууд дээрэ сугларанхай. Тэрэниие түргэнөөр сэбэрлэжэ, хатаажа абаха, үрэһэндэ хааха, малай тэжээлдэ таһалха, мүн гүрэндэ таряа түргэнөөр худалдажа дүүргэхэ байна.

Тарялан дээрэ бурьялжа байһан халуун хүдэлмэриин охин мүнөө малай гүүртэ, фермэнүүдтэ дамжан ерэбэ. Тиимэһээ малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэхэ, үбэлэй һарануудта эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр абахын тула шухала хэмжээ мүнөөнһөө абаха болонобди. КПСС-эй обкомой тээсгэн болоогшо юһэдэхи пленум дээрэ ниитын адууһа малые олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, мяха, һү болон бусад продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбые дүүргэхэ талада бии байһан горитой дутагдалнууд тэмдэглэгдээ һэн.

Энэ жэлдэ адууһа малай эдихэ үбһэ тэжээл хаа хаанагүй хүсэд хүрэхөөр бэлэдхэгдэнхэй. Тиимэһээ һаалишад, малшад энэ арга боломжые гүйсэд хэрэглэн, намар, үбэлэй үедэ һү элбэгээр һааха, малай шэгнүүр ехээр нэмээхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлхэ зэргэтэй. Адууһа малай байра заһабарилжа, дулаалжа, хаһа сагтань дүүргэхэ, тэндэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые хэрэгтэй соонь тодхохо, гүүртэ, фермэ бүхэндэ тэжээл буйлуулха цехүүдые бии болгохо, малда эдюулхэ үбһэ тэжээл таһалха, мүн ороохо таряа хүсэд хүрэхөөр зөөхэ байна. Хонин ажалдахи харюусалгатай хүдэлмэри — искусственна үрэжүүлгые зоотехническэ болзор соонь, һайн шанартайгаар дүүргэхэ хэмжээ абаха шухала.

Адууһа малай үбэлжэлгын харюусалгатай үеын эхилхээ байхада гүүртэ, фермэ, отарануудта хүдэлдэг зоной дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, социалис мүрысөө аша үрэтэйгөөр эмхидхэн дэлгэрүүлжэ, 1973—1974 онуудай үбэлжэлтын үедэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр абахын түлөө тэмсэхэ саг ерээ. Хүдөөгэй бүхы ажалшад, коммунистнууд табан жэлэй үшөө нэгэ шиидхэхы жэл — 1974 ондо хүдөө ажахын үйлэдбэриие хурдан түргэнөөр хүгжөөхын тула түрүүшүүлэйнгээ дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэн, шэнэ амжалта ажалдаа туйлаха байһандань гүйсэд этигэнэбди.

В. ЛЫСОВ,
КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь.

Хэжэнгын аймагай Загаһатын совхоз үүлтэртэ мал үсхэбэрилхэ талаар һайн үрэ дүн туйлана. Малай бэлшээри һайнаар эмхидхэжэ, гүрэндөө тарган мяха ехээр тушаана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажахын шахагдажа байһан үхэрнүүд.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТОО, БАРИМТАНУУД

☆ **Республикымнай колхоз, совхозуудта 352.322 эбэртэ бодо мал, 1.989.870 хонин тоологдоно. Гансал Зэдын ажахынууд 349.597 хонидтой.**

☆ **Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлдэ Буряад оронноймнай ажалшад 622.530 центнер мяха, 1.032.072 центнер һү гүрэндэ худалдаха байбал, октябриин 1-нэй байдалаар түсэбөө 60—84 процент дүүргэбэ.**

☆ **Ивалгын ОПХ-гай хүдэлмэришэд байгша ондо 166 гектарта хартаабха тарижа, гектар бүриһөө 115 центнер ургаса хуряаха социалис уялгаяа 48 центнерээр үлүүлбэ. Хартаабха ургуулагшадай звеное үнинэй механизатор И. Е. Бояркин хүтэлбэрилнэ. Звеногой гэшүүд бүхы талмай дээрэһээ 27058 центнер хартаабха хуряаба.**

☆ **Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой Дашижап Тапхаевич Гумпыловай хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригадын гэшүүд таряа хуряалгаяа болзорһоо урид дүүргэбэ. Эндэхи механизаторнууд гектар бүриһөө 16—17 центнер ороохо хуряажа абаа.**

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРЭМӨӨР ХҮДЭЛХЭБ

Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхо[зой] дээжэ кукуруза ургуулагша Владимир Доржиевич ...кинов өөрынгөө дүй дүршэл тухай ингэжэ хөөрэ[нэ]

— Ниитын адууһа малай тэжээлэй рациондо кукуруза ехэхэн һуури эзэлдэг болонхой. Энэ шухала ургамалые элбэгээр тарижа, тогтууритай һайн ургаса хуряажа абахын тула бидэ — хүдөөгэй механизаторнууд оролдодог гээшэбди. Кукуруза ургуулагшаар арбаад жэлэй туршада хүдэлнэб.

Кукурузын набша намаагай һайн ургаса хуряажа абаха гэбэл, полиёо һайнаар элдүүриэжэ, тэрээн дээрээ минеральна үтэгжүүлгэ оруулха, наг шэбхэ гаргажа тарааха хүдэлмэриие гуримшуулха хэрэгтэй. Би 130 гектарта тэжээлэй шухала ургамал таринаб. Гектар бүридэ 2 центнер минеральна үтэгжүүлгэ, 10 тонно наг шэбхэ оруулдаг заншалтайбди. Эртэ намартаа кукурузаяа хуряажа дүүргэһээр полиёо хахалдагбди.

Байгша ондо бидэ гектар бүриһөө 250 центнер кукурузын набша намаа хуряажа абаабди. Ажахымнай һү һаалиин хоёр фермэдэ 40250 центнер силос дарагданхай.

Хэдэн үгөөр өөрынгөө һанамжа тухай хэлэхэ хүсэлтэйб. Хада уулаар баян манай Түнхэн нютагта полиин «хетан дангиные» хэзээ тарихада эгээл таарамжатай һайн байдаг бэ гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Бидэ тарилгаяа июниин 1—7 болотор хэдэг заншалтайбди. Тарилгаяа үнгэргэһэнэйнгөө удаа ургасын хойноһоо һай... хэхэдэ зохид. КР... хэлэй культиватор... хоорондын элдүүр... дахин хэжэ үрдин... рууд хоорондын ... гэ хэхэдээ аммиа... рэ оруулнабди. ... ажалаа дүүргэмсээ... ажалда хүдэлдэгб...

Минии мэдэлд... түхэлэй трактор, ... дүүрилдэг техник... Даажа абаһан тех... тайгаар абажа, ... хүдэлгэхые ор... Кукурузаяа авг... хори гаранаар ... дүүргээд, участог... жа дүүргээбди. ... торнууд Даша ... Ардан Гырпенов ... рингөө даабари... үлүүлэн дүүргэж... дэлмэрээ болзор... жа дүүргэбэ.

Буряадаймнай ... лекционер Ефимо... куруза нэгэдүүлэ... байдалда тааруу ... сагаан». «Байкал... сортын шэнэ ку... болгобо гэжэ «Бу... газетэдэ уншаһа... Нүхэр Ефимовтэй ... жа, ерэхэ жэлдэ ... тын кукурузын ... шыхан участо... хэхэб.

Ойрын жэлнүүд... бүриһөө 500 цент... га бэшэ ургаса ху... ха зорилгоёо бод... бэелүүлхын тула ...

...габшагай ажалаар түгэсхэе!

...УҺАЛАМЖАЯА ...ЛАМ ҮРГЭДХЭНЭБДИ

...зун хэды хура бороо... байгаа һаань, Кабан... аймагай ажахынууд үб..., огородой эдеэ яһала ...үргуулһан юм. Баян ... саг болзор соонь ху..., малдаа бардам хүрэхэ ...баладхахын тула хүдөө... ажалшад ехэхэн ҮҮсэл ... гаргажа байна. Энэ ... хэрэгтэнь аймагаймнай ...шленна предприятинуу... коллективүүд ехэхэн туһа ... Мүнөө хүдэлмэришэн ... олон түлөөлэгшэд та... ...ряалга дээрэ хүдэлнэ. ... Тимлюйн асбоцементнэ ...үдэй заводой олохон хү... ...шэд Байгалай совхо... ...ранай поли дээрэ хү...

...доймнай эрхим слесарь ... Владимирович Лос... жолоошоной мэргэжэл ...һан юм. Таряа тариха, ... ажалда жэл бүри ха... ...алаг. Николай Влади...вич мүнөө комбайнһаа ... шэрэнэ. Үдэр бүри 300 ... центнер ороохо шэрэ... ...абаряа улүүлэн дүүргэ... Николай Лоскутов совхо... ...рхэ жолоошодһоо дутан... хүдэлжэ, түрүү ажалай ... жэшээ харуулна.

... табадахи жэлээ таряа ...алгада хабаадалсажа бай... Түрүүшээр яиин лэ хара ... хэдэг һэм. Тоог дээрэ ... сэбэрлэхэш. Хаана хү...ришэд дуталданаб, тэп...ьлгэхэ. Хүдөө ажахыда ...эй һайнаар туһа хүргэжэ ... биранагүй хаб гэжэ һа...аа, трактористын мэргэ... шудалһан хүм. Трактор ... ехэтэйгээр ашаглажа ...ал, ехэ юумэ хэхэ арга ...жо байна ха юм. Энэ на... ...а силос, сенаж даралга... ...далөөб. Мүнөө таряанай ... дээрэһээ һолоомо суг... ...бди. Үглөө эртэһээ ...рой болотор хүдэлхэ... яһала ехэ ажал хэгдэ... Үдэр бүри энэ хэбээ... ...дэлхэ гэжэ оролдогдоно. ...хозой ажалшад энэ жэл ... һайн таряа хуряажа ... Гектарһаа дунда зэр... 9—10 центнер ороохо ... Хартаабха, куузику ехэ ...гараа. Манай заводой ...мэришэд дүрбэн гектар ... куузику һуулгаһан ...ундаа тэрэнээ һайса уһа... ...үртаг ногоонһоо ходо сэ... ...кэ байгаа. Куузику ...гөө хүсөөр хуряаһан ...ди. Дунда зэргээр гек...үриһөө 170—180 цент...үргаса хуряагдаа. Тиигэ...00-зад центнер һайн ша... ...й тэжээл совхозой ажал... тушаагаабди.

...һэ хуряалгын үедэ олон ...мэришэд Байгалай сов...ьлгээтдэһэн юм. 10 хүн... ...үридхэгдэһэн звено хоёр ... туршада 1.200 центнер ...шанартай үбһэ һүрилөө. ...веное заводоймнай хү...ришэн А. А. Горохов... хүтэлбэрилһэн юм. Ав...һара соо хэдэн субботни... ...е эмхидхэһэн байнабди. ...син 20-һоо сентябриин ... болотор 109 хүн суб...үүдтэ хабаадалсажа, ...шанартай тэжээл бэлэдхэ... ...рэгтэ хубитаяа оруулал... Тиихэдэ бидэнэр 150 ...нер набшаһата тэжээл бэ...лсэһэн байнабди. Байга...лай совхоздо үбэлжэлгэдэ хүрэхэ үбһэн хуряагдаа. Эндэ манай заводой хүдэлмэришэдэй оруулһан туһа нэмэри яһала бии гээд хэлэлтэй.

Мүнөө таряа хуряалгын хүдэлмэри дүүрэнтэжэ байна. Бидэнэр, хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэд, һайнаар заһабарилагдаһан трактор, машинануудые миин байлгангүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха гэжэ эрмэлзэнэбди. Манай заводой түлөөлэгшэ Николай Лоскутников жолоошодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэжэ, хоёр удаа мүнгэн шанда хүртэһэн юм.

— Таряа хуряаха хүдэлмэри ганса хүдөөгэй ажалшадай хэрэг бэшэ. Хүдэлмэришэдэй, таряашадай хамтын хэрэг гээшэ. Тиимэһээл оролдожол хүдэлэгты. Хүдэлмэришэ нүхэдэйнгөө этигэлые үнэн сэхэ ажалаар харюулагты, — гэжэ манай заводой партийна организациин секретарь Н. Ф. Фокин бидэнэртэ захяа үгэ хэлээ һэн. Хүдэлмэришэн гэһэн хүндэтэ нэрэеэ дээрэ абажа ябаха хэрэгтэй. Тиимэһээл бидэнэр өөрынгөө заводто хүдэлдэг хэбээрээ ажал хэхэ ёһотой болонолди. Байгалай совхозой хүдэлмэрилэгшэд бидэниие ходо хүлеэжэ байдаг. Һайн байрэ үгэдэг, юрэдөө эдеэ хоолоор нэгэтэшье дутаадаггүй. Энээнэйнь урманда бүришье һайнаар хүдэлхэ дуран хүрэдэг.

Манай заводой коллектив совхозые шефтээ абаһаар ҮНинэй юм. Һүүлэй 5—6 жэлэй туршада совхоздо ехэхэн туһа хүргэгдөө. Бидэнэр ганса үбһэ, таряа хуряаха хэрэггэ туһалдаг бэшэбди. Байрын гэрнүүдые, соёлой болон һургуули, саадуудай байшангуудые заһабарилалсадаг, гоёон шэмэглэлсэдэг байнабди. Үнгэрэгшэ зундаа манай хүдэлмэришэд совхозой 2-дохи отделениин клубые һэльбэн заһабарилһан, уран зураашаднай гоёон шэмэглэһэн байна. Тус клубай библиотекэдэ 365 ном дамжуулан үгөөбди. Энэ клубые заһабарилха, шэмэглэн гоёохо хүдэлмэридэ бүхыдөө 500 түхэриг гаргашалһан байнабди. Тиигэхэдэ үшөө 500 дүрбэлжэн метр талмайтай теплицэ барижа үгөө һэмди. Энэ теплицэ соо үбэл, зуншье үгэрсэ, помидор ургуулагдажа, саад-яслиин үхибүүдтэ, совхозой хүдэлмэрилэгшэдтэ үгтэхэ юм. Эдэ бүхы тоо, баримтануудые хараад үзэхэдэ, хүдэлмэришэдэй ба совхозой ажалшадай дундахи холбоо барисаан жэлһээ жэл бүри бэхижэнэ. Совхозой ажалшад гүрэндөө һү, тоһо, ороохо, огородой эдеэ улам ехээр худалдадаг болоно байнхай. Ажалшадай байдал һуудал улам һайжарна. Олонхи ажалшад сагаан шифераар хушагдаһан шэнэ байранууд соо түбхинэн оронхой. Он жэлэй ошохо тума совхозой экономико улам түргэнөөр хүгжэнэ. Эндэ багахашье һаа, манай заводой хүдэлмэришэдэй оруулһан хубита бии.

В. СМОЛЬНИКОВ,
Тимлюйн асбоцементнэ зүйлнүүдэй заводой хүдэлмэришэн, коммунис ажалай ударник.

Кабанскын аймаг.

ҮНДЭР ШАГНАЛДА ХҮРТЭГШЭД

Октябриин Революциин орденоор шагнагдаһан Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой түрүү хонишон С. Э. ТЫХЕЕВА.

Октябриин Революциин орденоор шагнагдаһан, Зэдын аймагай Борьёогой совхозой суута хонишон Д. Я. СВИСТУНОВ.

Хэжэнгын аймагай Загаһатын совхозой Ажалай Улаан Тугай орденто ахалагша хонишон Л. Ц. ДАМШАЕВА.

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой хонишон Т. Ц. АЮРОВ. Түрүү хонишон Ажалай Улаан Тугай ордендо һаяхан хүртэһэн байна

Октябриин Революциин орденоор шагнагдаһан Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Д. Б. СИНДУЕВ.

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордендо хүртэһэн хонишон А. М. ШАЛУЕВ. Нүхэр Шалуев Хэжэнгын аймагай Загаһатын совхоздо ажалладаг.

ХЭЛЭХЭ ЭРХЭ

«Залуушуулнай урагшаа гаража, аха нүхэдэйнгөө хэрэгые гартаа абажа байһан дань баясахаар байна. Газетэдэ манай Санжидма «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаба гэжэ уншахадаа омогорхомоор лэ...».
(Нютагай зоной хөөрөөнһөө)

Очерк

ТЭРЭ ҮДЭР КПСС-эй Баргажанай райкомой бюро болохоёо байгаа бэлэй. Жэлэй туршада партиин гэшүүндэ кандидадаар ябаһанаа һүүлшынгээ «шалгалта» барижа, бодото коммунист болохоёо эртэ үглөөгүүр совхозойнгоо парткомой секретарь Бадма Цыбеновичтэй хамта хүнгэн автомашинаар ерэлсэһэн Санжидма райкомой коридор соохи диван дээрэ һууна. Сагай удааншье ябаха гээшэнь тэсэлгүй. Тээ саанахана, сонхын хажууда, гурбан хүбүүд баһал һанаата болошонхойнууд, аалихан хөөрэлдэн зогсоно...

Тиинһээр бюрогой заседани эхилжэ, кандидадһаа партиин гэшүүндэ абтахаяа ерэгшэдые нэгэ нэгээр кабинет уруу дуудажа захалба. Эгээл энэ үедэ Санжидмагай зүрхэн шангаханаар сохилоод абаба «Бэеэл бариха хэрэгтэй. Үһа балгажархиһандли, ама хооһон байбал эшхэбтэр»... гэжэ шэбшэһээр һуутарань, тэрэниие дуудаба. Санжидмагай үүдэ аалихан нээжэ ороходонь, ута стол тойрожо һууһан бюрогой гэшүүд документнүүдтэйнь танилсажа байбад. Удаань тэрэнэй намтарые шагнаад, КПСС-эй Уставаар, Программаар асуудалнуудые һуража захалбад. Теэд энэ шалгалтадаа һайнаар бэлдэһэн Санжидмагай тордиһогүй бэрхээр харюусахада, сэдьхэлээ хананһан бюрогой гэшүүдэй нэгэн залуу һаалишанда өөрынгөө ажал хэрэг, урдаа табиһан зорилго тухайгаа хөөрэхыень дурадхаба. Басаган түр зуура бодожо үзэд гээд.

— Олоной зөөриие улам элбэгжүүлхэ гээшэ совет хүн бүхэнэй нангин уялга юм бээз. Ажалдаа үнэн зүрхэнһөө, һэшхэлээрээ хандаад ябахаһаа ондоо юун хэрэгтэйб. Зүгөөр партиин гэшүүн бүхэн гансал өөрынгөө амарые хараха бэшэ, харин суг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө түлөө харюусалгатай ябаха зэргэтэй,—гэжэ хэлэбэ.

Тэрэ гэһээр гурбан жэл үнгэршэбэ.. Санжидма Тарасовагай ажал урдынхи мэтэ ябажал байба. Нэгэтэ совхозой коммунистнуудай хамтын суглаан боложо, томодхогдоһон гүүртэнүүдтэ ажалладаг коммунистнуудай үүргэ дээшэлүүлхын тула тусхай партийна бүлэгүүдые эмхидхэхэ гэһэн тогтоол абтаба. Уданшьегүй Санжидма Тарасова партгруппые хүтэлбэрилхэ даабаритай болоо һэн.

Хүн зондоо хүндэтэй болоһон залуу коммунистка Тарасова гүүртые даагша Боди Этыбеевичтэй хамта һаалишадай ажал яажа һайнаар эмхидхэлтэйб гэжэ һайса хөөрэлдөөд, фермынгээ коммунистнуудтай энэ асуудал зүбшэхые шиидэбэд. Ехэл шууяатай, зүгөөр туһатай суглаан болоо һэн. Һаалишадай, мал харууһалагшадай, тэжээл буйлуулагшадай хүдэлмэри яһала гуримшуулагдажа, үглөөнэй бүрэнхыһөө үдэшын харанхы болотор таһалгаряагүй шахуу ажалладаг малшад бага зэргэ сүлөөтэй боложо захалаа.

Һүүлээрнь Санжидма суг ажалладаг коммунистнуудтаяа хамта һаалишадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, зооветеринарна һургуули эмхидхэхэ, малай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ, абтаһан һүнэйнгөө шанарые һайжаруулха, мүн үхибүүдээ һайнаар хүмүүжүүлхэ, сүлөө сагаа ашатай туһатайгаар үнгэргэхэ тухай дэлгэрэнгы түсэб хараалаа һэн. Энээниие зарим һаалишад дэмжэбэшьегүй. «Элдэб эсын һургуулишьегүйгөөр һү һаажал ябаһан зомди» гэлдэхэшье хүнүүд бии һэн. Теэд Санжидма хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шададаг хүн.

ХАХАД ЖЭЛ тухай сагай үнгэрөөд байхада фермын коллективэй түйлаһан дүнгүүд урданайхиһаа һурагүй дээгүүр байжа, гансашье Санжидмае бэшэ, харин бүхы һаалишадые баясуулаа бэлэй. Тэрэнһээ хойшо гүүртын малшад коммунистнуудайнгаа хараалһан хэмжээ ябуулгын али зэргын туһатай байһые һайнаар ойлгожо, недели бүридөө нэгэ удаа үнгэргэгдэдэг хэшээл, һургуулидаа эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, шэнэ түрүү арга, дүй дүршэл оролдосотойгоор шудалдаг болоо һэн.

Зунай зулгы дулаан нэгэ үдэр бэлэй. Санжидма үнеэдээ һаахаяа яаралтайхан хашаа тээшэ ошожо ябаба. Гэнтэ суг ажалладаг һаалишанайнь гэрһээ үхибүүнэй шангаханаар бархирха дуулдаба. Һанаагаа зобоһон Санжидма гэртэ гүйжэ оробо. Эхэнь басагаяа ууртайгаар хараана:

— Энэ журамгүй үхин боложо ябана. Гэртээ номоо үзөөрэй гэһэмни, үглөөнһөө хойшо үхибүүдээр голой эрьеэр зайжа ябаһанаа һая бусабал. Класстаа үлөө һаа, мэдээрэйш, намдал адли бүхы наһаараа шабааһантай зууралдаха болохош.

Тэрэ ушарһаа хойшо Санжидма Бадмаевнагай толгойдо нэгэл гайхалтай бодол һуулгахаяа болибо; «Вишье үхибүүдтэйб. Зарим зон үри хүүгэдээ юундэ иигэжэ занана гээшэб. Ажал хаанашье адли бэшэ юм гү? Бэрхэ малшан юугээрээ багша, инженерһээ дутуу юм? Мал ажалда гансал һургуулигүй, эрдэм номгүй хүнүүд хүдэлхэ болоно гү?»

Энэ асуудалые хамтаараа хэлсэхэ, малша хүн тухай һанал бодолоо хубаалдаха гэжэ тэрэ шиидээ һэн. Уданшьегүй гүүртын суглаан зарлагдажа, Санжидма Тарасовагай хэлэһэн үгэ бултанай зүрхэ сэдьхэл дайраа бэлэй.

— Бидэ хаанашье ябахадаа, үхибүүдээ ажалда дүршүүлжэ, журамтайгаар ябаха тухай яһала захидаг гээшэбди. Гэбэшье заримдаа үхибүүдэйнгээ һургуулидаа муугаар һурахада һаалишан, хонишон болгохобди гэжэ занадаг ушар дайралдана. «Минии һанахада, энэ тон таагүй ябадал гээшэ. Нэгэдэхеэр, иигэжэ хэлэжэ байхадаа ямар үхибүүн ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлэгдэхэб. Хоёрдохёор, бидэ мүнхэдөө малшанаар ажаллаха бэшэбди. Тиимэһээ ерээгүй халаан тухайгаа бодомжолхо, багашуулаа өөһэдынгөө ажалда даддхааха зэргэтэйбди. Тиихэдэ мүнөө үеын малшан урданайхиһаа тад ондоо эрхэ байдалда ажаллана. Харин үглөөдэрэй малшан ямар эрдэмтэй байхаб? Энээн тухай бү мартая, — гэжэ Санжидма Тарасова үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ һэн.

Залуу үетэнөө ажалда дуратайгаар, ерээдүйн бэрхэ малшан гү, али хонишон болгохоор хүмүүжүүлхэ гэжэ хэлсэһэн асуудалай али зэргын зүб байһаниинь уданшьегүй элеэр гэршэлэгдээ һэн. Ушарынь гэбэл, үнгэрэгшэ зун Санжидма Тарасова Берлин хотодо үнгэргэгдэһэн Бүхэдэлхэйн залуушуулай ба студентнүүдэй X фестивальда хабаадалсаха золдо хүртөө бшуу. Залуу коммунистка, юрын һаалишан басаган Санжидма Холын Берлин ошожо, дэлхэйн зүг бүхэнһөө сугларһан залуушуултай уулзаха байһандаа баясаа, омогорхоошье һэн. Тиигэншьегүй яаха бэлэй. Ажалдаа бэеэ үгэнгөөр хандажа, хараалһан даабаряа жэншэдгүй дүүргэжэ, нүхэдэйнгөө дунда магтаалтай ябаһан хүн гээшэ гүрэн түрынгөө дээдын шагналда, иимэ ехэ хуралдаандашье хабаадалсаха эрхэдэ хүртэдэг байна бшуу.

БҮХЭДЭЛХЭЙН залуушуулай ба студентнүүдэй фестивальда гол түлэб түрүү үзэл бодолтой залуушуул, студетнүүд суглараа. Манай республикын делегаци хоёр һаалишан, нэгэ механизаторһаа бүридөө.

— Берлиндэ ошоод, социалис оронуудһаа ерэһэн делегацинуудтай танилсахадамнай, мал ажалда хүдэлдэг гү, али механизатораар ажалладаг залуу хүбүүд, басагад яһала олон бэлэй. Хоорондоо ажал тухайгаа, нютаг орон тухайгаа ярилдаабди, — гэжэ Санжидма Тарасова хэлэнэ.

Залуушуулай Бүхэдэлхэйн хуралдаанһаа бусаһанһаа хойшо Санжидма нютагтаа олон уулзалгануудые үнгэргөө. Тиихэдэ тэрэ гансашье Берлин хотын гоё һайханиие бэшэ, мүн түрүү үзэл бодолтой мүнөө үеын залуушуулай хүдэлөөн тухай, жаргалта ажабайдалай түлөө тэмсэхэ, ажаллаха, ерээдүйн халааниие хүмүүжүүлхэ тухай зохидоор, үнэншэмөөр хэлэдэг юм.

Энэнь тон зүб. Юуб гэхэдэ Санжидма Тарасова өөрынгөө ажалаар иигэжэ хэлэхэ эрхэ олоо.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай тусхай корр.
Хурамхаанай аймагай Аргатын совхоз.

ХАРЮУ БОЛОХООР АЖАЛЛАХАБ

««Тулюур байрада байһан малда ямаршье һайн тэжээл эдюулэ, өөдэлдэггүй» гэжэ малшад хэлсэдэг гээшэ. Тиимэһээ эдэ үдэрнүүдтэ хараалһан ажалаа дүүргэжэ, хорёодоо үбһэ, һолоомоёо шэрэжэ, оруулжа байнабди. Хараалһан түсэбөө, даажа абаһан социалис уялгаа бодото дээрэнь дүүргэхын түлөө хонишон бүхэн түхэреэн жэлэй туршада оролдосотойгоор ажаллаха, хүдэлмэреэ жэншэдгүй һайнаар бүтээхэ гэжэ эрмэлзэхэ хэрэгтэй.

Бригадынгаа ажал хүдэлмэри тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэхэ хүсэлтэйб. Хонин ажалда 18-дахи жэлээ хүдэлнэб. Манай бригадын гэшүүд һүүлэй гурбан жэлэй туршада зуун хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлдэг болонхой. Энэмнай тиимэшье үндэр үрэ дүн бэшэ ааб даа. Саашадаа хэжэ бүтээжэ байһан хүдэлмэридөө бүри харюусалгатайгаар хандажа, түрүү хонишодой жэшээгээр ажаллаха, тэдэнэй дүй дүршэлые, онол аргые хэрэглэхын түлөө оролдохобди.

Манай Загаһатын совхозой хонишод түл абалгаял январь—февраль һарануудта үнгэргэдэг заншалтай юм. Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэреэ август—сентябрь һарада хэнэ. Энэ харюусалгатай хүдэлмэридөө эртэнһээ бэлэдхэл хэжэ, «тарилгаяа» богонихон болзорто үнгэргэхын түлөө ажахымнай мэргэжэлтэн, хонишон, техник-үрэжүүлэгшэ бүхэн оролдодог. Хонидые үрэжүүлхэ пунктнуудые отара бүхэндэ түхеэржэ, тэдэниие хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдээр хангаха хэрэгтэ совхозоймнай мэргэжэлтэд ехэхэн анхарал хандуулаа. Үрэжүүлгые һали боли үнгэргэһэн хонишод яагаад олон хурьга түлжүүлхэб гэжэ бидэ һайн мэдэдэг гээшэбди. Би энэ үедэ өөрөө техник-үрэжүүлэгшээр ажаллажа, үдэрэй туршада 25—30 хони үрэжүүлдэгби. Хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэреэ сентябриин 10-да дүүргээбди. Зунай шэмэтэй ногоондо хонидоо бэлшээн таргалуулхын тулада табигдаһан графигай ёһоор һүрэгнай адуулагдана. Тобир тарган хонидһоо өөдэргэн хурьгад абтадаг гээшэ. Үглөөнэй бүрүүлһээ үдэшын боро хараан болотор һүрэгөө бэлшээдэг байгаабди. Энэ таатай үедэ харууһалжа байһан хонидоо тобиржуулхын тулада малшан бүхэн оролдодог гээшэ.

Ажахымнай хонишод үбһэ тэжээлээ өөһэдынгөө хүсөөр бэлэдхэжэ абадаг болонхой. Ахалагша хонишон бүхэн өөһэдын сабшалантай юм. Энэ арга алишье талаараа тааруу зохид гэжэ хэлэхэ байнаб. Звеногой гэшүүд сабшаһан үбһөө борсо хурада оруулангүй хуряажа абаха, сабшалга, тармалга хоёроо зэргэ ябуулхын тулада ажалаа эмхи гуримтайгаар ябуулаа. Манда 500 центнер үбһэн бэлэдхэгдэбэ. Мүнөө үедэ тарялан дээрэһээ һолоомо зөөлгэдэ хүдэлнэбди.

Байгша ондо манай бригадын коллектив зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалха, эхэһээнь хурьгадые таһалха үедэ тус бүриинь шэгнүүр 24 килограмм болгохо социалис уялгатай.

Үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэлгын дүнгөөр онсо шалгаржа гараһан олон малшад гүрэн түрынгөө шагнал хайрада хүртэбэ. Хэжэ, бүтээжэ байһан ажалайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдааб. Энээндэнь харюу болгон, улам эршэтэйгээр ажаллажа, ажахын дүн сагаан хониң һүрэгые бүри олон болгохын тула бүхы шадабари, оролдолгоёо гаргахаар зэһэнхэйб.

Л ДАМШАЕВА,
Загаһатын совхозой ахалагша хонишон.
Хэжэнгын аймаг.

...ЕПУТАДУУД— ...ЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

...най Нарһатын сельсо... депутадуудай дунда ... ажахын үйлэдбэриин ...лбаринуудта ажаллажа ...н мэргэжэлтэд, хони... һаалишад, механиза...уд, огородшод гэхэ мэ...он юм.

...нэр хододоо ажалай ...зэргэдэ социалис мүры...илагшадай дунда ябa...йна. СССР-эй Верхов... Соведэй Президиумэй ...р һаяхан депутат. ...атын совхозой хоёрдо...тделениин хонишон Даба ...вич Цыбиков Ле... ордендо хүртэбэ. Энэ ... ушар бүхы ...нын ажалша бэр... ...н зониие урмашуулаа. ...шьегүй аргагүй. Нү... Цыбиков һүүлэй хэдэн ... туршада түсэбөө, аба... уялгаяа заабол дүүргэ... ...айгаа юм. Юһэдэхи та...жэлэй түсэбүүдые бол...оонь урид дүүргэхын ... мүрысөөндэ оролсоод, ...ай үльгэр жэшээ харуул...анхай. Аялдар зулгы ...й, зон нүхэдтөө хүндэ...дүй дүршэлөө залуу...да дамжуулан үгэдэг ... Гармаевич Нарһатын сельсоведтэ удаа дараа хоёрдохёо депутадаар һунгагдажа, сельсоведэймнай хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссиин хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Үйлэдбэри һайн мэдэхэ, үни удаан хонин ажалда хүдэлһэн, дүршэл баянтай һэн тула тэрэ ашатай туһатай дурадхалнуудые оруулдаг, тэдэнь сельсоведэй гүйсэдком, сесси дээрэ харагдадаг, шухала хэмжээнүүдые абахадань туһалдаг.

Даба Гармаевич Цыбиковтэ адли ажалша бэрхэ, түрүү депутадуудай дундаһаа зарим нэгыень нэрлэбэл, Галина Афанасьевна Епатовае дурдангүй гараха аргагүй. Тэрэ совхозой агроном юм. Гол түлэб овощ ургуулха хүдэлмэри эмхидхэдэг байна. Нүхэр Епатовагай ба тэдэнэй нүхэдэй ашаар Нарһатын совхоз энэ жэлдэ овощ ургуулха түсэбөө сүм дүүргэһэн ба дэлгүүр дээрэ худалдадаг болоһон.

Тиихэдэ һаалишад Прасковья Константиновна Шангина, Дыжид-Ханда Очировна Доржиева болон бусад депутадууд тухай, тэдэнэй габьяа ехэтэ ажал тухай хөөрэбэл, бахархама баримтанууд олдохо.

Гол ажалайнгаа хажуугаар манай сельсоведэй депутадууд нинтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Гансахан депутадайнгаа уялга дүүргэхын түлөө бэшэ, харин һайн дураараа ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгые, тэдэнэй дунда ябуулагдадаг соёлой ба элүүрые хамгаалгын хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн оролдолго гаргадаг гээшэ.

Иимэ урагшаа һанаатай, олониитын хэрэгэй түлөө оролдодог хадань, тэдэниие совхозоймнай ажалшад сельсоведэйнгээ депутадуудаар һунгаһан байна бшуу.

Мүнөө октябриин 18-да болохо сельсоведэйнгээ сессидэ бэлэдхэл депутадууднай ябуулжа байна. Тус сесси дээрээ нинтын журам сахиха хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээ ябуулганууды зүбшэн хэлсэхэбди.

А. ГРИГОРЬЕВА,
Яруунын аймагай Нарһатын сельсоведэй секретарь.

Репортаж

ҺААЛИШАНАЙ БҮЛЭДЭ

Гомбоева Бимба Ринчиновна һаалишанаар ажаллажа эхилһээр нилээд үнинэй юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай урда тээшье, тэрэ шэрүүн жэлнүүдтэ трактористаар, комбайнераар ажаллаһан байна. Мүнөө нүхэр Гомбоева Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда һаалишанаар ажаллана.

Доодо-Ивалгада ажаһуудаг Бимба Гомбоевагайда оробобди.

...Хэдэн таһалгатай уужам гэр соо һаруул. Бимба Ринчиновна сүлөөтэйшэг байба.

— Һонинойхи гэжэ хилээмэ бариха һанаатай байнаб даа. Өөрын бариһан хилээмэн заримдаа амтатай шэнги байдаг юм,—гэжэ Бимба Ринчиновна энеэбхилнэ.

Юрын һаалишанай ажаһуудалай һайн байһаниинь, түгэс баян болоһониинь эндэ элеэр харагдана. Ехэ экрантай шэб шэнэхэн телевизор тодхоотой. «ЗИЛ» түхэлэй томо холодильник углууда дарайна. Гоё һайхан угалзатай хибэс диванай саана үлгөөтэй.

— Нүхэрни Бавасан Митапович Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда жолоошоноор хүдэлнэ даа. Үхибүүднай ехэ болоо,—гэжэ Бимба Ринчиновна сэдьхэлээ ханангяар хөөрэнэ.

Бимба Ринчиновна—зургаан үхибүүдэй эхэ. Ехэ басаган Дабаажид гээшэнь пединститут дүүргээд, Ивалга тосхондо багшална. Тиихэдэ Бадма-Ханда гэжэ басаганиинь университет дүүргээд, Зүүн Сибириин технологическа институдта хүдэлнэ. Александр хүбүүниинь Совет Армиин зэргэдэ алба хэнэ. Нимаханда, Тамара, Мэдэгма басагадынь һургуулида һуранад.

Бимба Ринчиновна мүнөө пенсидэ гаранхай. Тиибэшье һаа, һаалишанаараа ажаллаһан зандаа. 14 үнеэ һаана. Юһэн һарын дүнгүүдые хаража үзэхэдэ, нүхэр Гомбоева үнеэн бүхэнһөө 3225 литр һү һаагаад байна. Ивалгын ОПХ-гай түрүү һаалишадай нэгэн болоно ха юм. Арадай ажахын түйлалтануудай выставкэдэ хоёр дахин ошожо ерээ. Выставкын бронзо медаляар шагнагданхай.

—Гүрэн түрэмнай хүн зоной ажаһуудал тушаа ехэ анхарал хандуулна. Би зургаан үхибүүдэй эхэ хүн таби наһатайдаа амаралтада гараа б. 115 түхэриг пенси абанаб. Һаалишанаар ажаллахадаа, пенситээ хамта гурбан зуугаад түхэриг абтана,—гэжэ Бимба Ринчиновна омогорхоно. —Иигээд үмсэдөө автомашина абаха һанаатайбди.

Ажалаараа алдаршаһан Бимба Гомбоевагай иигэжэ хөөрэн һуухада, үнэхөөрөөшье омогорхомоор даа.

Хүн зоной ажаһуудал... Гүрэн түрын зүгһөө энээн тушаа ехэ анхарал хандуулдаг байһыень юрын нэгэ һаалишанай бүлын ажаһуудал дээрэһээ хаража болоно бшуу. Бимба Гомбоевагай бүлэ ондоо айлнуудһаа үлүү олон мал баринагүй, огородшье таринагүй. Теэд һайнаар ажаллаһан хүнэй салин хүлһэн хэзээшье ехэ байдаг ха юм.

«Ажал хэһэн ама тоһодохо» гэһэн арадай сэсэн мэргэн үгэ эндэ дахин дахин һанагдажа, совет наран доро ажаһуудаг, ажалладаг, тэмсэдэг хүнүүдэй ажабайдал зол жаргалаар билтаранхай гэжэ үшөө ойлгогдоно.

...һаяхан Б. Р. Гомбоева Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаба.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Б. Р. Гомбоева Тамара гэжэ басагантаяа. 2. Б. Р. Гомбоева.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТАСС-ай мэдүүлгэ

Октябриин 12-то Израилиин экетнэ катернуудаи Сир. Тартус портые бууданан эсэстэ Евфрат мүрэн дээрэ баригдажа байһан гидроэнергетическэ комплексдо хэрэгтэй түхеэрэлгэ асаржа, октябриин 5-да энэ портдо ерэһэн «Илья Мечников» гэдэг совет худалдаа наймаанай судна уһанда шэнгээгдэв.

Октябриин 9-дэ Израилиин самолёдууд Дамаскын нэгэ районда оршодог совет культурна центр дээрэ бомбонуудаа хаяа, теэд энэ районда хари гүрэнүүдэй түлөөлэлтэнүүдһээ бэшэ ямаршье сэрэгэй объектнүүд үгы юм. Бомбодолгын үедэ энэ гэртэ байһан Совет болон Сириин эрхэтэд алуулһан байна.

Дамаск, Хомс, Латакия городууд Израилиин авиациин добтолгодо орожо, эдэ городуудта материальна ехэ гарза хохидол ушаруулагдаа. байрын кварталнууд һандаргагдаа, гражданска зоной дундаһаа олон хүн, тэрэ тоодо эхэнэрнүүд болон үхибүүд алуулаа. Египедтэ Порт-Саид ба Каирай заха шадарай газарнууд бомбодогдоо.

Израилиин сэрэгэйхидэй үхэлтэ зэбсэгээ амгалан арад зоной урдаһаа шэглүүлдэг, гражданска объектнүүдтэ эсэргүүгээр хэрэглэдэг, хэтэржэ ерэхэдээ, дайнда хабаадалсадаггүй гүрэнүүдэй суднануудта, амгалан эмхи зургаануудта эсэргүүгээр хэрэглэдэг байһыень эдэ бүгэдэ гэршэлнэ.

Сириин болон Египедэй городуудта агаарһаа добтолго үргэлжэлһөөр. Израилиин зонхилхы тушаалтад Араб гүрэнүүдтэ, хамагай түрүүн Египет болон Сиридэ эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулгаяа үргэлжэлнэ. Аюулгүйн Соведэй ба Дүтын Зүүн зүгэй талаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн шиидхэбэринүүдые бүдүүлигээр эбдэнэ.

Бэеэ хамгаалха эрхээ бэелүүлжэ, Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлэй дайшалан эзэмдэһэн хэр угайнгаа газарнуудые сүлөөлхын тулада үнэн зүб тэмсэл хэжэ байһан Араб гүрэнүүд тон ехэ эрэлхэг зориг, тэсэбэри харуулна. Тэдэнэр , гансал дайсанай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ эсэргүү дайшалхы ябуулгануудые үнгэргэнэ, Израилиин городуудай хүн зон тушаа энэрхы сэдьхэлэй хандалга гаргажа, уласхоорондын эрхэ түлөөлэлгын ёһо гуримуудые хүндэлдэг байһанаа харуулна.

Эб найрамдалда эрмэлзэдэг хүн түрэлтэн Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлэй шэнэ гэмтэ ябуулгануудтай эб сэжэ шадахагүй. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэй гэмээр Дүтын Зүүн зүгтэ ямаршье гэм зэмэгүй хүнүүд дахяад хосоржо байна бшуу. Хэрбээ Сириин ба Египедэй амгалан городууд болон гражданска объектнүүдтэ добтолгомнай хэһээгдэнгүйгөөр үлэхэ гэжэ Израилиин зонхилхы тушаалтад һанадаг һаа, тэдэнэр ехээр эндүүрнэ гээшэ. Ээрхэг түримхэй ябуулга хэһээгдэнгүй үлэхэ ёһогүй, баһа ээрхэг түримхэйшүүл гэмтэ үйлэ хэрэгүүдэйнгээ түлөө шанга харюусалгада хүртэхэ ёһотой.

Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гражданска объектнүүд болон амгалан хүн зониие зэрлиг муухангаар бомбодолгые совет арад эрид шууд буруушаана. Израилиин сэрэгэйхидэй гэмтэ ябуулгануудай эсэстэ Сири болон Египедтэ байһан совет хүнүүдэй алуулаад байхада, Советскэ Союз мэнин хараад байжа шадахагүй. Тиимэһээ Сири болон Египедэй амгалан городуудые бомбодохоёо дары болихыень, уласхоорондын эрхэ түлөөлэлгын ёһо гуримуудые, тэрэ тоодо суднануудай ябаха эрхэ сүлөө тушаа уласхоорондын эрхэ түлөөлэлгын ёһо гуримуудые Израилиин наринаар сахидаг байхые эрилтэ табина. Гэмтэ хэрэгүүдээ саашадань үргэлжэлүүлхэ болоо һаа, Израильда өөртэнь ехэ хохидол асарха хойшолонтой байха.

Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгаяа зогсоолго, мүн баһа бусад гүрэнүүд тушаа хүсэрхэхээ болихо, тиигээд ээрхэг түримхэй добтолго хэжэ, эзэмдэһэн Арабуудай газар дайдые сүлөөлжэ үгэлгэ хадаа Дүтын Зүүн зүгтэ үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал тогтоолгын үндэһэ һуури болоно гэжэ Советскэ Союз тоолоно.

ИЗРАИЛИИН ЭЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙШҮҮЛЫЕ—ХАРЮУСАЛГАДА!

Азовско далайн пароходствын хуурай ашаа шэрэдэг «Илья Мечников» гэжэ турбоходой капитан Е. В. Вовк ингэжэ мэдээсэбэ: октябриин 12-ой һүниин 1 сагта Сириин Тартус портдо судныемнай байха үедэ Израилиин катернууд далай тээһээ город болон портые ракетэнүүдээр буудаа.

Энэ буудалгын үедэ хоёр ракетэ совет теплоходой баруун хажууе тудажа, ехэ нүхэнүүд гараа, судна дээрэ гал түймэр аһаа.

Теплоходой экипаж судныя бүтэн үлэхын тулада тэрэ дары тэмсэжэ эхилээ. Тартус портдо байһан бусад совет суднануудай морягууд манай экипажда яаралтайгаар туһалба. Гал түймэртэй ба далайтай олон часай туршада тэмсэхэдээ, моряга ехэ эрэлхэг зориг, баатаршалга харуулһан байна. Теэд хэршье оролдоо һаа, «Илья Мечников» гэжэ турбоходые абаржа шадаагүй. Совет морягуудай дундаһаа үхэһэн хүн үгы.

12 мянга тухай тонно уһа түрисэтэй «Илья Мечников» гэдэг турбоход октябриин 5-һаа Тартус портдо байгаа юм. Тэрэ Советскэ Союзай туһаламжаар баригдажа байһан Евфрадай плотинада хэрэгтэй 4 мянга тухай тонно амгалан ашаа абаашаһан байгаа.

Совет худалдаа наймаанай судные ингэжэ хосорон һалаһанда Израилиин зонхилхы тушаалтад лэ харюусаха ёһотой.

(ТАСС).

МОСКВА СЭВ-эй Соведэй байшан ба байрын олон дабхар гэр (зүүн гарһаа).

хилын саанаһаа
ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

БУДАПЕШТ

Хани барисаанай һарада хабаадахаяа ерэбэ

ТАСС

Бүлгэмэй түбэй правлениин түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Е. Ф. Карпова түрүүтэй Совет-венгер хани барисаанай бүлгэмэй делегаци Венгер-совет хани барисаанай бүлгэмэй уряалаар эндэ ерэбэ.

Тус делегаци Венгридэ үнгэргэгдэжэ байгаа РСФСР-эй һарада хабаадаха, орон соогуурнь аяншалха, Венгер-совет хани барисаанай бүлгэмэй хүдэлмэритэй танилсаха юм.

ГАВАНА

Юумэнэй үнэ хүндэрнэ

ТАСС

Пренса Латина агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үргэн хэрэглэлэй эд бараанай, эдлэл хэрэгсэлнүүдэй, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үные Чилиин сэрэгэй хунта эрид хүндэрүүлһэн байна. Мяханай, ургамалай тоһоной, саахарай, барайгарай үнэ ниилээд хүндэрөө.

БЕРЛИН

Президент С. Альендиин дурасхаалда

ТАСС

Чилиин Президент С. Альендиин уласхоорондын дурасхаалай үдэр Чилиин арадтай һаналаа нэгэдэлгын центр эндэ нээгдээ. Центр нээлгын баяр ёһололдо Президентын һамган Ортенсия Бусси де Альенде, Политбюрогой гэшүүн, СЕПГ-гэй ЦК-гай секретарь А. Норден, тэрэшэлэн олониитын түлөөлэгшэд хабаадалсаа.

Энэ ёһололдо хабаадагшад мэдүүлгэ баталан абажа, тэрээн соогоо Чилидэ хэгдэжэ байһан хашалта харшалалтые, алалга хюдалгые болюулхые, Чилиин Компартиин Генеральна секретарь Л. Корвалаиние ба ороной бүхы патриодуудые сүлөөлхые эрилтэ табина.

ГДР-эй Эб найрамдалай соведэй президиумэй үмэнэһөө Политбюрогой гэшүүн, СЕПГ-гэй ЦК-гай секретарь А. Норден Президент С. Альендиин һамганда алтан медаль барюулаа.

ТОКИО

Хани харилсаагаа улам бэхижүүлхэ

ТАСС

Советскэ Союзай, Японой хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөөнүүдые Японой хэблэл үргэнөөр тунхаглана.

Хани, хүршэ ёһоной харилсаа холбоогоо али бүхы талааринь хүгжөөн бэхижүүлхын түлөө Япон, СССР тэмсэнэ гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Хоёр ороной хоорондохи хани барисаа саашадаа хүгжөөхэ хараа бодолтой байһанаа хоёр тала мэдүүлбэ гээд «Асахи» газетэ бэшэнэ.

БРАТИСЛАВА

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ҮГЭНҮҮД, СТАТЬЯНУУД СЛОВАК ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ХЭБЛЭГДЭБЭ

ТАСС

1964 оной октябрьһаа 1972 оной декабрь хүрэтэрхи үе соо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүдэй, статьянуудай хоёр томһоо бүридэһэн суглуулбариие Братиславын «Правда» хэблэл словак хэлэн дээрэ хэблэн гаргаба.

Суглуулбариин оршол дотор ингэжэ хэлэгдэнэ: «Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэнүүд, элидхэлнүүд, статьянууд уласхоорондын харилсаандахи шахардуу байдал һуларуулхын тула Советскэ Союзай гаргаһан эсэшэ сусашагүй хүсэлэл оролдолгые бүрин элирхэйлнэ; уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэл бэхижүүлхын түлөө залан сэхээр тэмсэхэ болон уласхоорондын асуудалнуудые амгалан ёһоор шиидхэхэ хараа бодолтой байһыень гэршэлэн харуулна. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин номууд яахадаа олоной анхарал татанаб, һонирхол үүсхэнэб гэхэдэ, дотоодын политическэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ КПСС-эй дүй дүршэлэй согсологдоһые эдээн соо олохо болоно. Мүнөө үедэ Советскэ Союзай Коммунис партиин эмхидхэлэй, үзэл сурталай хүдэлмэридэ эдээн дотор гүнзэгы шэнжэлэл хэгдэнэ».

ДҮТЫН ЗҮҮН ЗҮГТЭХИ СЭРЭГЭЙ ЯБУУЛГАНУУД

КАИР

Египедэй тусхайта мэдээсэлнүүдэй ёһоор, АРЕ-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүд Суэцкэ каналай зүүн эрьедэ линиинүүдээ тэгшэдхэжэ дүүргэбэ. Урагшаа дабшан гараһан Израилиин танкова хүсэнүүд хүреэлэгдэжэ, зарим хубинь бута сохигдоо. Мүнөө үедэ Египедэй Зэбсэгтэ хүсэнүүд Суэцкэ каналай бүхы оршомдо зүүн эрьеэр 15 километр ута зурууд газар хинамжална.

Израилиин авиаци Египедэй гражданска объектнүүдые бомбодожо үргэлжэлһөөр. Тиин Израилиин авиациин зэрлиг муухай добтолгын эсэстэ амгалан хүн зоной алуулһан тухайда мэдээнүүдые Каирай хэблэл толилно. Каир—Александрия гэжэ түмэр замай нэгэ станцида агаарһаа хэһэн добтолгын эсэстэ 85 хүн алуулһан, 60 гаран хүн шархатаһан байха юм. Бүхыдөө тусхай мэдээнүүдэй ёһоор, амгалан хүн зоной дундаһаа 500 гаран хүн алуулаа.

Каирай газетэнүүд АРЕ-гэй Президент А. Сададай мэдүүлгэ толилно. Хэрбээ Израилиин амгалан объектнүүдые бомбодожо үргэлжэлөө гээшэ һаань, Египет харюугай сохилто хэхэ юм гэжэ мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Израилиин авиациин напалм хэрэглэһэн ушарнууд манда мэдээжэ юм гэжэ ООН-ой адаглагшад мэдээсэһэн байна.

ДАМАСК

Израилиин сэрэгүүд зарим газарнуудта Сириин сэрэгүүдэй бэхилэлтые дабажа, 1967 ондо буудалдаа болюулха гэһэн линиин саана сүмэрэн ороо гэжэ баруунай информационно агентствэнүүд баталан хэлэнэ. Эдэ агентствэнүүдэй хэлэһэнэй ёһоор, Сириин частьнууд Эль-Кунейтра—Дамаск гэһэн харгы шадар хатуу шанга тулалдаануудые хэжэ байна.

Үсэгэлдэр үдэшэ орой болоһон хойно Израилиин далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй кораблънууд болон вертолёдууд Сириин Тартус портдо добтолхые һэдээ. Сириин эрье хамгаалдаг артиллериин, мүн сэрэгэй катернуудай шанга буудалгаар добтолго сухарюулагдаа. Час хахадай туршада үргэлжэлһэн байлдаанай эсэстэ Израилиин 3 корабль уһанда шэнгээгдэжэ, нэгэ вертолёт буудагдан унагаагдаа.

КАИР

Палестинын партизанууд Израилиин сэрэгүүдэй ара талада зарим амжалтатай ябуулгануудые үнгэргөө, гэжэ МЕН агентство мэдээсэнэ.

Партизануудай ябуулгын ашаар гэжэ Палестинын сэрэгэй түлөөлэгшэ мэдүүлбэ, Газаһаа хойгуурхи түмэр замай участок һандаргагдаа. Баһа партизанууд Эз-Захария болон Беэр-Шева гэжэ һуурин тосхонуудай хоорондохи районда Израилиин сэрэгэй конвойдо добтолһон, Рамаллахһаа зүүн хойшоо Кафр Малик гэжэ газарта тодхогдоһон радиолокационно станци һандаргаа.

НЬЮ-ЙОРК

Израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Эбан эндэ пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Дүтын Зүүн зүгтэ сэрэгэй ябуулгануудые хэхэ үедөө Израиль ямар гээлтэ хоролтодо орооб гэжэ мэдээсэхэһээ арсаа.

МАДРИД

Вьетнамда дайлалдаһан Америкын 150 лётчигууд Израиль ошохо замдаа Мадридай Барахас аэродром дээрэ октябриин 11-дэ тогтобо. «ИА» газетэ энээн тухай мэдээсэхэдээ, эдэ пилодууд Израилиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдээр хүлһэлэгдэжэ, туристнууд шэнгеэр Израиль ошожо ябана гэжэ заана.

АНКАРА

Турциин гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлгэ толилбо. Тиин тус орон дотор байһан НАТО-гой баазанууд Америкын сэрэгэй материалнуудые Израильда эльгээхын тулада хэрэглэгдэхэгүй юм гэжэ мэдүүлгэ соохоо эли болоно.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК

Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлдэ туһална

ТАСС

Израиль эльгээхын тула еврей угсаатай американецуудай дундаһаа «һайн дуратаниие» элсүүлхэ гэжэ США-гай сионис бүлэгэйхид хүсэнэ.

«Американ сионис залуушуул» гэдэг эмхиин түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, түрүүшын бүлэг октябриин 14-дэ Израиль ошохоёо ниидэхэ юм ха.

ЮПИ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, дайнай ябуулгануудай эхиндэ буудагдан унагаагдаһан Израилиин 50 реактивна истребителиие һэлгэхэ арга боломжо Холбоото Штадууд бэдэржэ байна.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН СЕССИ

ТАСС

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXVIII сессиин үглөөнэй заседани дээрэ ООН-ой гэшүүн оронуудай делегадууд үгэ хэлэхэдээ, уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, Дүтын Зүүн зүгтэхи дай зогсоохо тухай асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулба.

Дүтын Зүүн зүгтэ Израилиин үүдхэһэн ээрхэг түримхэй ябуулганууд хадаа эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэхэ шухала байһые арадуудта һануулна гэжэ Малайзиин делегациин хүтэлбэрилэгшэ Х. Закария тэмдэглээ. Ээрхэг түримхэй энэ ябуулгань булимтаран эзэмдэһэн газар дээрээ һууринжаха гэдэг политикаяа Израилиин үргэлжэлүүлһэн ябадал болоно гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Уставай гол ёһонуудые, шиидхэбэринүүдые, уласхоорондын олониитын һанал бодолые Израиль тоодоггүй. Энээнэйнь түлөө Израилиие эрид буруушааха хэрэгтэй гэжэ Х. Закария мэдүүлбэ.

Малиин гадаадын хэрэгүүдэй, харилсаа холбооной министр Ш. Сиссоко хүршэ араб оронуудта эсэргүү Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулганууд тухай хэлэхэдээ, булимтаран эзэмдэгдэһэн араб газар нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдые дары гаргаха шухала гэнэ.

Шри Ланкагай түлөөлэгшэ Х. Амерасингхе Израилиин дээрмэдэхы хархис харaa шэглэлые эрид буруушааба. Булимтаран эзэмдэһэн араб нютагуудһаа сэрэгүүдээ энэ дары, үгэ дуугүйгөөр гаргахыень дурадхаһан ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой тогтоолые Израиль бэелүүлхэ зэргэтэй гэһэн эрилтэ табяа.

Сириин түлөөлэгшэ ээлжээтэ бэшэ мэдүүлгэ хэхын тула үгэ абаад ингэжэ мэдүүлбэ: Дамаскын хүн зоноор олон районуудые Израилиин авиациин зэрлиг бүдүүлигээр бомбодохо үедэнь хүнүүд, тэдэнэй дунда гадаадын оронуудай дипломадууд олоороо алуулһан байгаа гэжэ тэмдэглэбэ. Дамаскын граждан барилгануудта Израилиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй добтолһониинь уласхоорондын ёһо гуримуудые бүдүүлигээр эбдэһэн ушар болоно.

ВАШИНГТОН

Пентагоной түлөөлэгшын мэдээсэл

ТАСС

Пентагоной түлөөлэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Айво джима» гэдэг вертолетоносец Дундада далайда байдаг американска зургаадахи флодой корабльнуудтай нэгэдэхэ гэһэн захиралта абаа. Энэ вертолётоносец 2.000 далайн ябаган сэрэгшэдые, тэдээндэ шухала бүхы хэрэгсэлнүүдые абаһан хойноо далайн-сэрэгэй Норфолк (США) гэдэг баазаһаа гараха байна. Энэ кораблиин Дундада далайда ерэхэдэ, зургаадахи флодто үгтэһэн далайн ябаган сэрэгэй тоо хоёр дахинаар олошорхо.

«Нью-Йорк таймс» газетын мэдээнүүдэй ёһоор, «Холбоото Штадууд һомо хэрэгсэл болон ракетэнүүдые Израильда эльгээнэ».

БУЭНОС-АЙРЕС

ЧИЛИ: ХУНТА ПАТРИОДУУДЫЕ ХЭРЗЭГЫГЭЭР ХЭҺЭЭНЭ

ТАСС

Арадай нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд болон тэрэнэй тала баригшад тушаа хэрзэгы муухай хашалта хэхын хажуугаар, Чилиин сэрэгэй хунта арадай правительстватай харилсан ажалладаг байһан, тиигээд мүнөөшье тэрээндэ үнэн сэхэ үлэһэн ороной зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүхы түлөөлэгшэдые «усадхана». Хархис сэрэгэйхидэй гэмтэ түсэбүүдые дэмжэхээ арсаһан, урдань карабинернүүдай корпусой генеральна директор байһан Хосе Мария Сепульведые алаа. С. Альендиин правительствада финансын министр байһан контр-адмирал Даниэль Арельяно баһал ехээр хашуулна, харшалуулна.

ХОЛЫН АРТИСТ—МАНАЙ АЙЛША[Н]

Городоймнай гудамжануудта элдэб соносхолнууд олошорбо. Буряадаймнай театрнууд шэнэ сезоноо нээгээ. Кинотеатрнууд шэнэ һониин фильмүүдые харагшадтаа дурадхана. Филармони шэнэ нэрэнүүдтэй танилсуулна.

Адыгейн областной филармониин дуушан, РСФСР-эй габьяата артистка Гошнау Самоговагай Буряадтамнай айлшалжа ерэһэн тухай соносхолшье тэдэнэрэй дундуур харагдана. Гошнау Самогова ЛВРЗ-дэ, техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудта, һургуулинуудта айлшалжа, концерт наада табяа.

Буряадай хүдөө ажахын техникумэй студентнэр дуушаниие хүндэтэйгөөр хүлеэн абаба. Тэрэнэй табиһан концертын программа яһала баян. «Ород арадай урданай романсын үдэшэ» үнгэргэгдэжэ, уянгатай дуунуудай аялга залуушуул сэдьхэлэй шэмэг болгон шагнаа. [...] тын ирагуу һайхан [...]гоор, ханхинаса ду[...] суглараашад нэрьемэ [...] ташалгаар уттаа. [...] цертын артистнар [...] кус. Ю. Калинин [...] концертдэ хабаа[...] Уран хурсаар [...] Ю. Калинин Есени[...] шенко болон бусада[...] хёолнуудые гоё һайх[...] уншажа, шагнагшадай таалда хүртөө.

М. МЕДОВА[...]

БАГАШУУЛАЙ ХҮХЮУ ЭНЕЭДЭН ЗАМХАНАГҮЙ

«Бурводстрой» трестын Бэшүүрэй ПМК-гай барилгашад аймагай түб тосхондо хүүгэдэй саадай байшан барижа, хоёр жэлэй саада тээ ашаглалгада тушааһан юм. Тэрэ гэһээр багашуулай баяртай хүхюун зугаа наадан эндэ замханагүй. 100 гаран багашуул мүнөө энэ саадта хүмүүжүүлэгдэнэ.

Бидэнэрэй саадта ерэхэдэмнай үдын хоолой үе байба. Үхибүүд дүрбэ дүрбөөрөө һуугаад томоотой янзаар эдеэлнэд. Манай мэндэшэлхэдэ «Сайн байна» гэжэ багашуул нэгэ зэргэ тоб байса харюусаба. Үхибүүдэй һайнаар хүмүүжүүлэгдэжэ байһаниинь хүрэһөөр лэ мэдэгдэнэ. Садатараа эдеэлһэн үхибүүд «Һайн даа» гэжэ хэлээд лэ бодоно.

Тусхай дунда һургуули дүүргэһэн Галина Николаевна Тубанова тус саадые даагшаар хүдэлнэ. Тэрэ залуушье һаа, багашуулай зан һайн мэдэдэг, тэдэнэртэ энэрхы дулааханаар хандадаг байна. Тиимэһээ түрэлхидэй магтаалда хүртэдэг. Мүн эндэ долоон хүмүүжүүлэгшэд ажаллана. Гол түлэб тусхай һургуули дүүргэһэн залуушуул болоно. Тэдэнэрэй дунда дүй дүршэлтэйшье хүдэлмэрилэгшэд бии. Жэшээлхэдэ, олон жэлэй туршада хүүгэдэй саадые даагшаар хүдэлһэн Виктория Георгиевна Воронцова 17 жэлдэ үхибүүдые хүмүүжүүлнэ. Энэ эхэнэр дүй дүршэлөө залуушуулда дуратайгаар дамжуулан үгэдэг.

Эндэ мүн табан няни хүдэлнэ. Дүй дүршэлтэй нянинар Екатерина Федоровна Тюрюханова, Ольга Иннокентьевна Арсентьева гэгшэд багашуулай хоёрдохи эхэнь болонхой.

Саадай хүдэлмэри[...] түрэлхидэй дунда е[...] дэлмэри ябуулна. Неде[...] хэндэ тэдэнэртэй хөөр[...]нүүд үнгэргэгдэдэг. [...]дые хүмүүжүүлгэ ту[...]муудые түрэлхидтэ д[...]даг. Саадай үхибүүд[...] эсэгэдэ зорюулагдаһан [...]рэлхид, таанарта» стенд эндэ бии. [...] «Хүмүүжүүлэгшэд, та[...]тэһэн стенд саадые [...] кабинет соо түхеэрэг[...]

Саадай хашаа соо [...] огород бии юм. Зунда[...] аха бүлэгэй үхиб[...] ажаллажа һургадаг.

Һаяхан түрэлхид[...]рюулжа утренник [...]дөө. Эхэ, эсэгэнь бал[...]хан үхибүүдэйнгээ [...] наада хаража ехэтэ [...] Мүнөө саадай коллек[...]нэ жэлэй ёлкодо эр[...] бэлдэжэ эхилээ.

М. АШИРО[...]

ФУТБОЛ. „СЭЛЭНГЭ“ ТҮРҮҮЛЬЭЭ[...]

Октябриин 4,8-най үдэрнүүдтэ манай зоны футбольно командавууд ээлжээтэ 27, 28-хи турайнгаа уулзалгануудые үнгэргэбэ. Энэ хоёр нааданай удаа, манай «Сэлэнгэ» Хабаровскын СКА-е 2:0, Петропавловск-Камчатскиин «Вулканиие» 1:0 гэһэн тоотойгоор шүүжэ, нэгэдэхи һуурида гараа.

Красноярскын «Автомобилист» команда хоёр наадан соо 9 бүмбэгэ сохижо оруулаад, өөрынгөө ворота руу нэгыешье алдангүй, «Шахтёр» «Динамо» хоёрые шүүжэ, дүн хамта 30 очкотой болоод, хоёрдохи һуурида ябана.

Эдэ турнуудта 3 очко абаһан Братск хотын «Сибиряк» мүн лэ 30 очкотой. Гэбэшье оруулһан, алдаһан бүмбэгөөрөө гурбадахи һуурида гараха баатай болоо.

4, 5, 6-дахи һууринуудта, туд тудтаа 28—29 очкотой Барнаулай «Динамо», һүүлэй нааданда манда айлшалһан «Вулкан», Благовещенскын «Амур» команданууд мурысөөндэ илаха арга боломжоёо үшөөл алдаагүй ябана.

Түрүүшын гурбан һуурихэнэй ээлхэ байһаниинь «Сибиряк» «Вулкан» хоёрой уулзалгаһаа ехэхэнээр дулдыдаха. Хэрбээ «Сибиряк» шүүгээ һаа, энэ команда «Сэлэнгыемнай» очкогоороо хүсэхэ. Хэрбээ «Вулканай» шүүгээ һаа гү, али эдэнэрэй тэнсээ хада манай командын байдал яһалашье һайжарха зэргэтэй болоно.

7—13-дахи һуури эзэлһэн командануудай удаадахи сезон тухайгаа бодохо сагынь болоо хаш даа. Юуб гэхэдэ, эндэ балайшье тиимэ шахардуу юумэн үгы. Һүүлшын гурбан һуурида Новосибирскын «Чкаловец» «Прокопьевскын «Шахтёр» болон Шэтын СКА команданууд бүхөөр һуунхай. Эдэнэр һайнаар наалахые оролдохол юм бээзэ. 16-дахи эгээл һүүлшын һуурида үлэхэ дуран хэндэшье үгы ёһотой.

Манай командын һүүлшынгээ хоёр нааданда уулзаха «Луч» «Сахалин» хоёр 8-дахи, 10-дахи һууринуудта ябана. Гэбэшье тэдэниие шүүхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Тиимэһээ футболистнуудnай бүхы дадал шадабари, хүсэеэ үгэжэ, манай республикын команда 1-дэхи лигэдэ орохын түлөө үнгэргэгдэхэ турнирта түрүүшынхиеэ хабаадалсаха эрхэтэй болохо бээзэ.

Октябриин 4, 8-да үнгэргэгдэһэн наадануудай дүнгүүдые уншагшадтаа дурадханабди.

27-дохи тур. «То[млес]» (Томск) — «Шахтёр» [(Про]копьевск) — 2:0; «А[втомо]билист» (Краснояр[ск]) — «Динамо» (Барнаул) — [...]; «Старт» (Ангарск) — [«Чка]ловец» (Новосибирс[к]) — 4:0. «Сибиряк» (Бра[тск]) — «Иртыш» (Омск) — [...] (5:4); «Аэрофлот» ([...]) — «Вулкан» (Петропа[влов]ск-Камчатский) — 3:1; [«Сэ]лэнгэ» (Улаан-Үдэ) — [«Са]халин» (Южно-Саха[линск]) — 0:1; «Амур» (Бл[аговe]щенск) — «Луч» (Вл[адивос]ток) — 1:0.

28-дахи тур. «Томлес» — «Дина[мо]» 1:0; «Автомобил[ист]» — «Шахтёр» — 5:0; «[...]» — «Иртыш» — 0:0; «Сибиряк» — «Чкал[овец]» 2:0; «Аэрофлот» — [...] (Хабаровск) — 1:0; «[Сэлэн]гэ» — «Вулкан» — 1:0; [...] (Шэтэ) — «Луч» — [...]; «Амур» — «Саха[лин]» 0:0 (4:2).

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	[...]
1. «Сэлэнгэ»	28	15	2	11	51:39	28:[illegible]
2. «Автомобилист»	28	13	4	11	67:56	38:[illegible]
3. «Сибиряк»	27	12	4	10	52:47	21:[illegible]
4. «Динамо»	28	14	1	13	61:54	41:[illegible]
5. «Вулкан»	27	10	9	8	73:58	28:[illegible]
6. «Амур»	28	13	3	12	44:38	25:[illegible]
7. «Старт»	28	10	6	12	72:60	34:[illegible]
8. «Луч»	28	13	0	15	65:63	33:[illegible]
9. «Иртыш	28	12	2	14	51:57	33:[illegible]
10. «Сахалин	28	10	5	13	55:50	29:[illegible]
11. «Томлес»	28	11	1	16	54:57	22:[illegible]
12. СКА (Х)	28	6	9	13	77:73	30:[illegible]
13. «Аэрофлот»	28	9	3	16	50:60	26:[illegible]
14. «Чкаловец»	28	6	3	19	57:72	24:[illegible]
15. «Шахтёр»	28	4	5	19	59:83	14:[illegible]
16. СКА (Шэтэ)	28	3	4	21	63:83	19:[illegible]

Ажаглалта: «Бү[мбэгэ]» [...]һэн хүсэнэгтэ үгтэ[...]нуудые ингэжэ ойл[...] рүүшынхинь— нэмэ[...] тайгаар оруулагдаһ[...] бэгын тоо. Хоёрдо[...] минутын туршада со[...] оруулагдаһан бүмбэ[...]

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна:

13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — Һургуулиин үхибүүдтэ «Будильник» дамжуулагдаха. 13.40 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 14.10 — **Үнгэтэ телевидени.** «Киногоор аяншалагшадай клуб. 15.40 — «Хүгжэмтэ киоск». 16.10 — Уласхоорондын панорама. 16.40 — «Искусствын мастернууд — хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ» — концерт. 17.30 — «Родной дом» — телевизионно уран һайханай фильм. 18.50—19.00 — Техническэ забһарлал. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — «Хүгжэмтэ уулзалтануудай» почто» гэһэн дамжуулга. 20.00 — А. П. Чехов. «В номерах» — телезүжэг.

Улаан-Үдэ харуулна:

21.30 — «Мировой парень» — уран һайханай фильм.

Редакторай орл[огшо]
С. С. ЦЫРЕНДОР[ЖИЕВ]